

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZAKDOLGOZAT

**Ráncsik Réka
Nappali tagozat
Alapképzés
Közszolgálati szak**

2015

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**A cafeteria rendszer bevezetésének
és nyilvántartásának folyamata
a Somogy Megyei Kormányhivatal
példáján keresztül**

Belső konzulens: Dr. Antal Anita Ph.D

Külső konzulens: Torma-György Éva

Ráncsik Réka

Nappali tagozat

Alapképzés

Közszolgálati szak

2015

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Ráncsik Réka

Szak/szakirány: Közzszolgálati alapszak

Neptun kód: ZKQ9BU

A szakdolgozat megvédésének dátuma (év):2015

A szakdolgozat pontos címe:

A cafeteria rendszer bevezetésének és nyilvántartásának folyamata a Somogy Megyei Kormányhivatal példáján keresztül

Belső konzulens neve: Dr. Antal Anita Ph.D

Külső konzulens neve: Torma-György Éva

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

Somogy Megyei Kormányhivatal, cafeteria rendszer, béren kívüli juttatások, cafeteria szoftver, keretösszeg.

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított**.

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett – egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

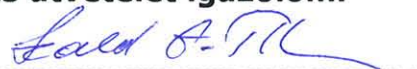
Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: Zalaegerszeg, 2015. május 19.

hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: ..... 2015 MÁJ 19. ....

Budapesti Gazdasági Főiskola
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg Könyvtára
8900 Zalaegerszeg
Gasparich u. 18/A
Adószám: 15329822-2-42
könyvtári munkatárs

Tartalomjegyzék

Bevezetés	2
1. A cafeteria rendszer szabályozási környezete	3
1.1. Forráselemzés, rendszer kialakítása, tervezés	3
1.2. Közalkalmazottakra és köztisztviselőkre vonatkozó törvényi szabályok értelmezése a rendszer kialakításához	12
1.3. A Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria szabályzatának kialakítása	13
1.3.1. A Somogy Megyei Kormányhivatal létrehozása, működése	13
1.3.2. Cafeteria,- választható elemek	15
1.3.3. Jogosultsági szabályok	27
1.3.4. Keretképzési szabályok	28
2. A Cafeteria nyilvántartó program működése	34
3. A munkáltató feladatai a cafeteria rendszer működtetése kapcsán	42
3.1. Munkavállalói tájékoztató	42
3.2. Csoportos kommunikáció fontossága	45
3.3. Munkavállalók nyilatkoztatása	47
3.4. Adminisztrációs feladatok elvégzése	50
4. Cafeteria népszerűsége, létjogosultsága és előnyei Magyarországon	51
5. Cafeteria rendszerrel kapcsolatos primer kutatás a Somogy Megyei Kormányhivatalnál	55
5.1. A kutatás módszertana	55
5.2. A kutatás eredményei	57
Összegzés, javaslat	65
Irodalomjegyzék	68
Ábrajegyzék	71
Táblázatjegyzék	72
MELLÉKLETEK	73
1. számú melléklet	74
2. számú melléklet	74
3. számú melléklet	75
4. számú melléklet	75
5. számú melléklet	76
6. számú melléklet	77

Bevezetés

„A pénz mindössze arra való, hogy az ember valami okos célra felhasználja. Ha pedig erre éppen a pénzkeresés módja miatt nincs lehetőség, akkor mi értelme az egésznek?”

(Száva István)

A szakdolgozatom témájának kiválasztása előtt, fontos szempontnak találtam, hogy egy olyan témára essen a választásom, ami egyrészt mindennapjainkban aktuális, másrészt befolyásolja a körülöttem élők jövedelmi viszonyait. Így esett a választásom a cafeteria rendszer vizsgálatára, ami hazánkban az elmúlt évtizedekben vált csak népszerűvé. A témában jártas szakértőkkel találkozhatunk, de az újszerűsége miatt kevés szakirodalmi háttérrel rendelkezünk. Motivációmot adta az is, hogy volt szerencsém találkozni egy cafeteria szakértővel, aki betekintést mutatott az ilyen fajta juttatások rejtelseibe és rávilágított arra, hogy milyen hasznos lehet, a munkáltatóknak és a munkavállalónak egyaránt.

Amikor először hallottam a témáról nem tudtam, hogy mit jelent, mit fed át, miért éri meg az embereknek például az iskolakezdési támogatás, vagy a Széchenyi Pihenőkártya (SZÉP), de ahogy jobban utána jártam, kutakodtam, kerestem és megértettem a rendszerét, világosan látom, hogy mennyire hasznos és mennyire megkönnyíti akár a vállalatok, akár az állami szférában működő intézmények helyzetét abban, hogy motiválhassák az alkalmazottjaikat a béren kívüli juttatásokkal.

Sokszor hallottam már, hogy sokan úgy számolják a nettó fizetésüket, hogy a cafeteria juttatást nem számolják bele, mert, hogy „az nem pénz, az csak valami plusz utalványban adva”. Igen, az egy plusz, aminek ugyanúgy értéke van, mint a pénznek, és ha valaki érti a rendszerét, az okosan fel is tudja használni. Céлом, hogy bebizonyítsam, a cafeteria elemeit igen is jó kapni, és adni is.

1. A cafeteria rendszer szabályozási környezete

1.1. Forráselemzés, rendszer kialakítása, tervezés

A béren kívüli juttatások szervezeten belüli szabályozásának rugalmas eszköze a cafeteria. A cafeteria megnevezés a nemzetközi kávéház szóból ered. Ez az elnevezés tulajdonképpen arra utal, hogy a rendelkezésre álló keretösszegeből a munkavállalók saját igényeiknek megfelelően választhatnak, annak alapján, mely cafeteria elemek illeszkednek legjobban a saját fogyasztási szokásaikhoz, életkorukhoz, hétköznapjaikhoz vagy akár a családi állapotukhoz.¹ Az ez alapján kiválasztott elemek adó vonzatát a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban Szja tv.) határozza meg.²

A juttatások első megjelenése az 1970-80-as években volt megfigyelhető az Egyesült Államokban. Ebben az időszakban növekedtek az egészségbiztosítási kiadások, és a munkáltatók valamilyen új juttatási formával próbálták csökkenteni ezeket a költségeket. Az 1990-es évekre az új juttatási forma már Európát is utolérte, de főként Angliát és Írországot emelhetjük ki. Megjelenésével tervezhetőbbé váltak a foglalkoztatás költségei. Magyarországon az első cafeteria rendszert több mint 25 évvel később, csak az 1997-es évek körül vezették be, mert ekkor váltak először lehetővé a társadalmi, gazdasági és kulturális lehetőségek a rugalmas javadalmazásra.³ Az 1990-es évek eleje bár bizonytalansággal kezdődött, de egyre szélesebb körben ismerték fel a munkáltatók a cafeteria rendszer nyújtotta előnyöket, majd alakították át a juttatási rendszerüket. Igaz, a magyar rendszer bevezetése óta több év eltelt, és azt lehet állítani, hogy az országunk ilyen szempontból a korai haladás fázisában van, ugyanis a cafeteria szerepe az utóbbi időben nőtt csak meg, de ennek oka az is, hogy az infláció olyan mértékben csökkent a korábbi évekhez képest, ami a béremelésre nem adott okot.⁴

Az első szervezet a MOL Rt. volt, aki 1997-ben bevezette hazánkban a cafeteria juttatást, mint ösztönző rendszert. A juttatási csomag Választható Béren Kívüli Juttatások Rendszere néven futott, rövidítve VBK-nak lehet nevezni. A rendszer jellegzetessége az volt, hogy minden munkavállalónak azonos keretösszeg állt a rendelkezésére, függetlenül attól, hogy milyen munkakört töltött be a szervezetnél. A

---

¹ www.ektf.hu/~juhasz.istvan/berezes/8_cafeteria.ppt (2015.03.18)

² Lepsényi Mária: Természetbeni juttatások-Cafeteria 2010-ben, In: Cafeteria-Béren kívüli juttatások p.7.

³ www.ektf.hu/~juhasz.istvan/berezes/8_cafeteria.ppt (2015.03.18)

⁴ Poór József: Fejlődéstörténet. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 82-84.

bevezetés óta szerzett ismeretekből, tapasztalatokból és hatásokból az derül ki, hogy a VBK rendszer megvalósította célkitűzéseit, a cafeteria juttatásokkal kapcsolatos elégedettség nőtt, és a ráfordítások átláthatóbbá váltak.

Egy ilyen juttatási rendszer bevezetésének vonzereje a rugalmasságban, a munkaerő-piaci hírnév növelésében rejtőzik. A munkavállalók a juttatások által ténylegesen érezhetik a rájuk elköltött érték nagyságát, ami ösztönzést jelent a mindennapokra.

A nyugati rendszer széleskörű elterjedésének majdnem 25 éven át tartó hiányát Magyarországon számos tényező okozta:⁵

- 1970 körül az Egyesült Államokban már korszerű nyugdíj-és egészségprogramok voltak megfigyelhetőek, amelyek megfeleltek a cafeteria típusú jutalmazó rendszer létrehozására,
- Magyarországon a nyugdíj-és egészség célpontú javadalmak a 90-es évek közepén jelentek meg, miután elfogadásra került az önkéntes pénztári törvény. A törvény magában foglalta a nyugdíjpénztárak-, egészségpénztárak illetve önszegélyező pénztárak létrehozását, és adó kedvezménnyel támogatta a pénztári tagságot.⁶

A rendszer kialakítását számos tényező befolyásolta. Ahogy segítő, úgy gátló tényezők is megjelentek a rendszer bevezetésével kapcsolatban.

Támogató tényezők:

- a működőképes adminisztráció biztosított,
- a rendszer a vezetők által támogatott,
- a célkitűzések világosak, kutatással alátámaszthatóak,
- rendelkezésre állnak a kommunikációhoz szükséges kapacitások,
- a dolgozók érdeklődően állnak hozzá a rendszerhez.

---

⁵ Bakacsi Gyula-Bokor A.: A juttatási rendszer kialakítása és működtetése. In: Stratégiai emberi erőforrás menedzsment p.279.

⁶ Poór József: Fejlődéstörténet. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 82-84.

Gátló tényezők:

- az adózási előírások bonyolultak,
- a juttatás túl alacsony összegű,
- a bevezetés és kialakítás komplikált,
- hatékonyan nagy létszámú intézményeknél működőképes,
- a bevezetés rövidtávon költség növekedést eredményez,
- a dolgozók tudatossága nem magas szintű.⁷

A cafeteria fejlődését a következő tényezők segítették elő:

- rugalmasabb munkafeltételek alakultak ki,
- a foglalkoztatási kultúra megváltozott,
- figyelembe vette a változó családstruktúrát.

Fejlesztés és tervezés modellje

„A terv semmi. A tervezés minden.” (Dwight D. Eisenhower).

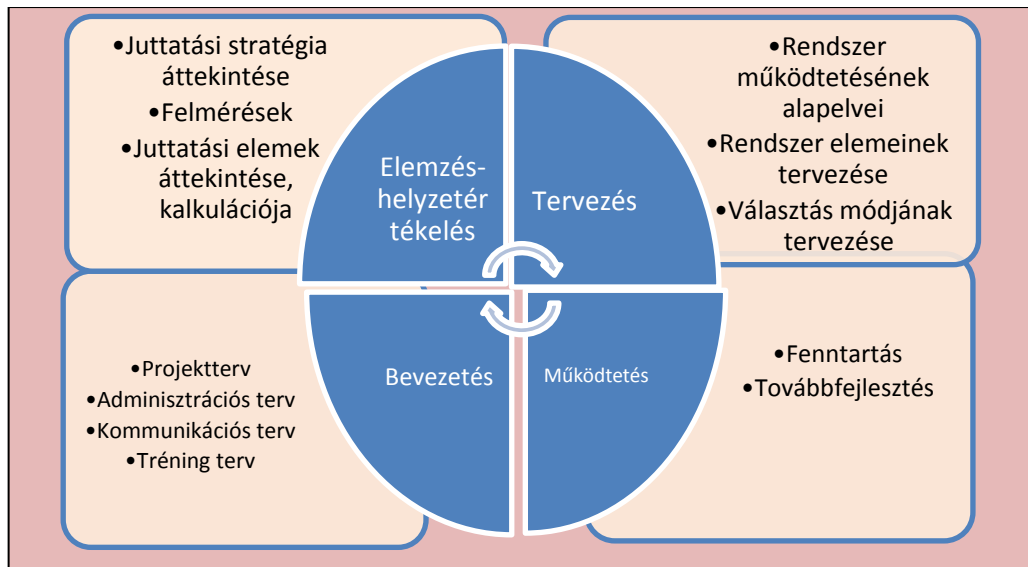
Az eredményes cafeteria rendszer létrehozása, valamint fejlesztése munkaigényes, többlépcsős folyamat. Megfelelő alternatívával és probléma-megoldási módszerrel (1. ábra) azonban, sikerrel lehet venni a tervezés akadályait. A folyamat tartalomtól és jellegtől függően használható a tervezés folyamán.

---

⁷ www.ektf.hu/~juhasz.istvan/berezes/8_cafeteria.ppt (2015.03.18)

1. ábra: Cafeteria rendszer fejlesztésének és működtetésének folyamata

Forrás: Poór J.: Rugalmas ösztönzés, rugalmas juttatások. Budapest, 2005. Complex kiadó alapján saját szerkesztés

A négy lépcsős modell segítségével könnyedén megvalósítható a juttatási rendszerek eredményes létrehozása. Az első lépés a helyzetelemzés-helyzetértékelés, amit a tervezés, bevezetés és működtetés lépcsői követnek. Az alábbiakban részletesen is áttekintem a folyamat elemeit.

Elemzés-helyzetértékelés

A helyzetelemzés során először a juttatási stratégiát kell vizsgálni. Egy új cafeteria rendszer megtervezéséhez aktuális információ szükséges a pillanatnyilag működő javadalmazási struktúráról. Ezek az információk a következők lehetnek:

- rendszer adatok: költségek, szolgáltatók, juttatások és jogosultak csoportja,
- adminisztrációs adatok: adminisztrációs határok, juttatások ügyintézése, adatkezelés, informatikai eljárások,
- stratégiai adatok: bérpolitika, juttatáspolitiká,
- kommunikációs információk: választási lehetőségek és annak korlátai, célcsoport, visszacsatolások, értékelés.

A helyzetértékelés procedúrája bár kiterjed a dokumentumok vizsgálatára, mégse alapozhat szimpla adatgyűjtésre. Az elvárások és elképzelések feltérképezése csak személyes meghallgatás alapján történhet meg. Egy interjú során olyan információkhoz lehet jutni, amelyek meghatározzák a rendszer vezérelveit, struktúráját és működését. Fontos az elfogadottság növeléséhez az érdekképviseletek vagy szolgáltatók véleményének figyelembevétele is.⁸

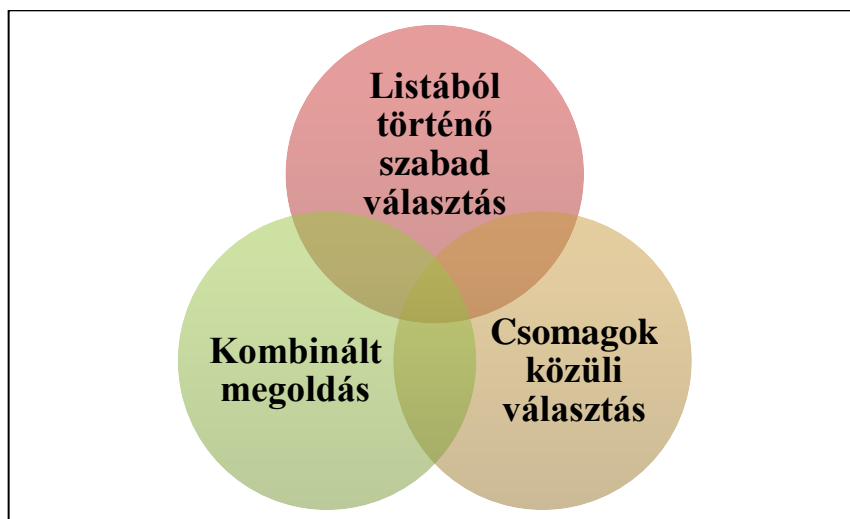
A rendszer tervezése

Ahhoz, hogy egy újonnan bevezetett rendszer sikeres legyen, a legfontosabb lépés a tervezés. A tervezés során jó néhány külső és belső tényezőt is vizsgálni kell.

A tervezés kiindulási pontja a rendszer céljának megadása. Miután a stratégiai célok meghatározásra kerültek, ki kell választani a célok eléréséhez szükséges megfelelő eszközöket. Nemzetközi és hazai gyakorlatban is többféle cafeteria modellt tartanak számon. A tervezés első szakaszában a lehetőségekhez igazodva ki kell választani egy rendszer alternatívát.

A lehetőségeket tekintve három különféle cafeteria rendszert (2. ábra) lehet létrehozni:⁹

2. ábra: A cafeteria rendszer típusai

Forrás: Poór J.: Rugalmas ösztönzés, rugalmas juttatások. Budapest, 2005. Complex kiadó alapján saját szerkesztés

⁸ Poór József: A rugalmas juttatási rendszerek tipikus elemei, tervezés és irányítás. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 104-106.

⁹ www.ektf.hu/~juhasz.istvan/berezes/8_cafeteria.ppt (2015.03.20)

Listából történő szabad választás

A munkáltató által megadott, juttatási elemeket tartalmazó listából egyéni csomag összeállítására van lehetőség a listából történő szabad választásos cafeteria rendszerben. Természetesen ez esetben is figyelembe kell venni a különböző juttatásokra vonatkozó szabályokat. A juttatásra szánt nettó összeget meg kell szorozni a bizonyos juttatási elemekhez kapcsolódó szorzószámokkal. Fontos, hogy az így kapott bruttó értékek egyenlők legyenek az éves keretösszeggel.

Előnyei:

- a legszélesebb választási lehetőséget nyújtja a munkavállalók részére,
- a dolgozók saját maguk állíthatják össze a listát, így ténylegesen az igényeiknek megfelelően választhatnak,
- a rendszer személyes találkozást biztosít a munkáltató szakembereivel, ami megfelelő alkalmat nyújt az információcserére,
- a juttatási elemek választása egy évre szól és későbbi módosításra nincs lehetőség, tehát az önálló döntéshozatal és a döntések hatása fejlesztheti a dolgozók képességeit azáltal, hogy szembe kell nézniük döntéseik következményeivel.

Hátrányai:

- a nyilatkozat kitöltése jelentős munkát igényel,
- sok számolással jár, így nagyobb a hibák gyakoriságának lehetősége is,
- a számszaki hibák előfordulása révén a határidők betartását is veszélyezteti a nyilatkozattétel,
- komoly munkát igényelnek az adminisztratív feladatok.

Csomagok közüli választás

Ebben az esetben a dolgozónak a már összeállított csomagok közül kell választani egyet a nyilatkozattétel során. Az egyes csomagok bruttó értéke megegyezik az adott év keretösszégével. Az összeállítás a rendszerhez tartozó cafeteria elemekből történik. A csomagok elkészítése a dolgozók különböző csoportjai szerint történik, például családi állapot vagy kor figyelembe vételével.

Előnyei:

- a nyilatkozat adminisztrálása könnyebb, mint más rendszerekben,
- az átváltási szorzókkal nem szükséges foglalkozni, mert a választás a felajánlott csomagok közül lehetséges,
- a nyilatkozat kitöltése egyszerű, nem szükséges személyes találkozás és közreműködés a szakemberekkel,
- jelentős időt lehet megtakarítani a kitöltéssel.

Hátrányai:

- nincs nagy választási lehetőség, a rendszer rugalmassága vitathatóvá válik,
- nem felel meg minden munkavállaló igényeinek a már előre összeállított csomag, hiszen nehéz minden egyes ember igényét teljesíteni.

Kombinált megoldás

A listából történő szabad választás és a csomagok közötti választás kombinálása a kombinált megoldás.

Abban az esetben, ha a cafeteria rendszer kialakításánál erre a rendszerre esik a választás, a dolgozó eldöntheti, hogy a már összeállított csomagok közül választ egyet, vagy egyénileg állítja össze a saját listáját.

Előnyei:

- „*A dolgozó a habitusának megfelelő döntési lehetőségek közül választhat*”,¹⁰
- kevesebb az adminisztrációs munka a teljes szabad választáshoz képest.

Hátrányai:

- a választott módozattól függően bonyolult lehet a nyilatkozat kitöltése,
- szakemberek személyes segítsége szükséges,
- az, hogy két típus közül lehet választani, nagyobb szakértelmet igényel a szakemberektől illetve többletmunkával jár,
- a két fajta nyilatkozattétel munkaigényesebb, mint az előzőleg bemutatott rendszerek.¹¹

---

¹⁰ Poór József: A rugalmas juttatási rendszerek tipikus elemei, tervezés és irányítás. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 132.

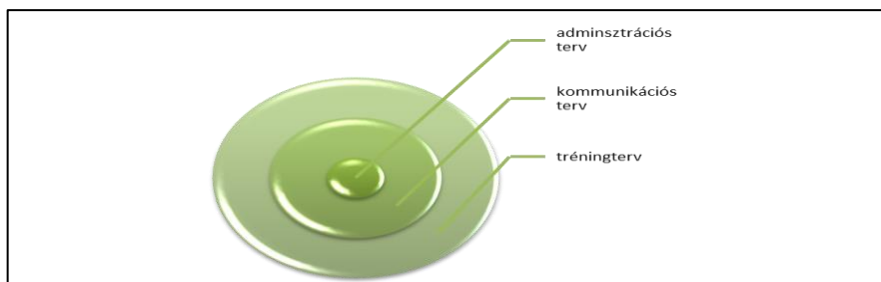
¹¹ Poór József: A rugalmas juttatási rendszerek tipikus elemei, tervezés és irányítás. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 130-133.

A rendszer bevezetése

Projekt terv a bevezetés folyamatának keretét adja meg, és tartalmazza azokat a folyamatokat, teendőket, amelyek szükségszerűek a rendszer problémamentes működéséhez (3. ábra).

A terv nélkülözhetetlen a rendszerben található kockázatok megszüntetéséhez, illetve csökkentéséhez, továbbá a dolgozói elégedettség elérését is szolgálja.

3. ábra: A rendszer bevezetéséhez kapcsolódó projektterv elemei

Forrás: Poór J.: Rugalmas ösztönzés, rugalmas juttatások. Budapest, 2005. Complex kiadó alapján saját szerkesztés

A terv 3 részfolyamata a következő:

- adminisztrációs terv: a rendszer ügyviteli menetét határozza meg, az időbeli ütemezést szabályozza. Az adminisztráció megvalósításánál fontos az informatikai struktúrát és a szolgáltatók által felkínált ügyviteli szoftvereket is figyelembe venni,
- kommunikációs terv: tükröznie kell, a munkavállalói preferenciát. A célcsoport elérésére olyan rendszert kell kialakítani, amely az igényeket kellőképpen kielégíti. Ezen felül az információáramlás is biztosított legyen,
- tréningterv: Ezen a terven keresztül lehet elérni, hogy a bevezetés akadálymentesen történjen. Ahhoz, hogy ez sikeres legyen, szükséges lehet tréningek tervezése és lebonyolítása, ahol szakmailag fel lehet készíteni a vezetőket, szakembereket és egyéb szakértőket. A tréning magába foglalhat jogosultsági szabályokat, informatikai feladatokat, pénzügyi elszámolásokkal kapcsolatos kérdéseket, az adózás szabályainak megértésére való lehetőséget,

valamint kommunikációs technikákat. A terv biztosítja a rendszer szabályainak érthetőségét és rutinszerűségét.¹²

Tulajdonképpen egy jól működő rendszer beindítása meglehetősen nagy energiát és hosszú időt igényel, de eredményként tartósan nem okoz problémát az alkalmazottak motivációjának megteremtése, és nem utolsósorban jelentős költségeket lehet megtakarítani. Mielőtt bármi elkezdődik, fontos felmérni az igényt, majd második lépésben ki kell alakítani a stratégiát, és tisztázni a kérdést, hogy miért szükséges a rendszer bevezetése és milyen célt kívánnak elérni.

Elsődleges mindenképpen a kommunikáció jelentősége. A dolgozók részére meg kell fogalmazni az egész rendszer lényegét, fontosságát, előnyeit, valamint azt is, hogy a juttatási elemeknek milyen felhasználási lehetőségük van. Tudatosítani kell, hogy miért is jó, ha igénybe veszik a juttatásokat, és azt milyen módon tehetik. Ezt előadások, tájékoztatók, beszélgetések, illetve egyéb csatornák alkalmazásával lehet elérni.¹³

Működtetés

Ideális esetben a megalapozott-tervezés következtében a rendszer működik, és a bevezetésre sor kerül. Azonban a bevezetés után sem szabad figyelmen kívül hagyni a működésre hatást gyakorló tényezőket, mert ez miatt számottevő többletköltség merülhet fel. A megfelelő működtetés érdekében fontos elvárás az adózási változások figyelembe vétele, és természetesen a dolgozók igényeinek, kezdeményezéseinek szem előtt tartása. Ha a rendszer fokozatos fejlesztés alatt áll, akkor el lehet érni a hatékonyság növelését, és el lehet jutni egy olyan struktúra kifejlődéséhez, amely nemcsak költséghatékony, de könnyen is kezelhető. Ez által jobb teljesítményre lehet ösztönözni a munkavállalókat és szimpátiát elérni a bevezetett rendszer iránt.¹⁴

---

¹² Poór József: A rugalmas juttatási rendszerek tipikus elemei, tervezés és irányítás. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások p. 137-139.

¹³ <http://www.hrportal.hu/hr/fokuszban-a-cafeteria-rendszer-bevezetese-%28ii%29-20060522.html> (2015.03.18)

¹⁴ www.ektf.hu/~juhasz.istvan/berezes/8_cafeteria.ppt (2015.03.18)

1.2. Közalkalmazottakra és köztisztviselőkre vonatkozó törvényi szabályok értelmezése a rendszer kialakításához

A közalkalmazottakra és köztisztviselőkre a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény vonatkozik. Megalkotását a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény jelentős gyengülése okozta. A belső koherencia gyengülése abból adódott, hogy sokszor a törvény módosításai egymással ellentétesek voltak, továbbá az egységes szabályozási keretet mérsékelte, hogy már 10 önálló törvény gyakorolt hatást a közszolgálat alkalmazottainak jogállására. Az új törvény megalkotását befolyásolta az a tény is, hogy olyan szervezeti jogállási törvények, mint az Állami Számvevőszék versenytörvénye, több saját foglalkoztatású szabályt vezetett be. Főképpen ezek az okok vezettek a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény megalkotásához.

A cél az volt, hogy az új kormányzati személyzetpolitika, olyan közszolgálatot teremtsen, amely megfelelő segítséget nyújt az állampolgároknak. Ennek okán elindult az állam újraépítése egy olyan rendszerben, ahol a szaktudást és az elhivatottságot helyezik előtérbe.

A közszolgálat új törvényi szabályozása hozzájárult ahhoz, hogy a közigazgatás költséghatékony, demokratikus, átlátható, pártsemleges valamint törvényes legyen.

A törvény 151. §-a biztosítja a kormánytisztviselők részére a cafeteria juttatás szabályozását. Emellett figyelemmel kell kísérni az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (továbbiakban Öpt.), valamint az Szja tv. háttéri szabályozását is.¹⁵

A közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerint:

- a cafeteria éves keretösszege nem lehet kevesebb az illetményalap ötszörösénél (38.650x5 = 193.250,-Ft),
- a munkáltató kötelezettségét képező közteher megfizetésére az éves cafeteria juttatás összege biztosít fedezetet,

---

¹⁵http://magyaryprogram.kormany.hu/akadalymentes/download/2/51/90000/01_20120331_A_Kttv_magyarazata_AROP225_online.pdf (2015.03.16)

- a tartós külszolgálaton lévő köztisztviselő elveszíti jogosultságát a cafeteria juttatásra, ha 30 napot meghaladja a távollétének időtartama, és ez idő alatt illetményre sem jogosult.

A hivatal vezetőjének rendelkezése alapján a következőket kell tartalmaznia a közszolgálati szabályzatnak:

- a cafeteria juttatás igénybevételének részletes szabálya,
- az elszámolás rendje,
- a visszatérítés szabályai.¹⁶

A cafeteria juttatások közül választási jogosultsága van minden kormánytisztviselőnek. Az Szja tv-ben rögzítésre került, hogy azok, akik költségvetési szervek foglalkoztatottjai, éves szinten bruttó 200.000 Ft keretösszeggel számolhatnak. Amennyiben bármely közszolgálati tisztviselő túllépi a keretösszeget, az általános szabályok alapján a közterhekkkel emelt mértékben csökkenteni kell a cafeteria juttatás nettó összegét. A törvény, mint már korábban leírtam, meghatározza az egy évre járó minimum összeget is, ami ötszöröse az illetményalapnak. A munkáltatónak az öt terhelő közterheket a cafeteria keret összegéből kell megfizetnie az egyes juttatásokra.¹⁷

1.3. A Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria szabályzatának kialakítása

1.3.1. A Somogy Megyei Kormányhivatal létrehozása, működése

A Kormány 2010 tavaszán látott hozzá a magyar állam átalakításához, átszervezéséhez a közigazgatás megbízható, jól működő, polgár-barát, és átlátható működése érdekében. Az újjászervezés kimagasló eredményeként kezdték meg működésüket a kormányhivatalok 2011. január 1-jétől. A kormányhivatalokat a Kormány általános területi államigazgatási szerveinek lehet tekinteni. Minden hivatal székhelye a megyeszékhelyen található, a pest megyei és fővárosi pedig Budapesten. A Hivatalok

¹⁶ 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről 151.§

¹⁷ http://magyaryprogram.kormany.hu/akadalymentes/download/2/51/90000/01_20120331_A_Kttv_magyarazata_AROP225_online.pdf (2015.03.16)

általános hatáskörrel rendelkeznek, amely azt jelenti, hogy bármely államigazgatási ügyben eljárási joguk van.

A hivatal vezetője a kormány megbízott, akinek a kinevezését vagy felmentését a miniszterelnök hagyja jóvá, az igazságügyi és közigazgatási miniszter javaslatára. A miniszterelnök által kinevezett kormány megbízott megbízatása a kormány megbízatásához kötött.

A hivatal szervezetét a főigazgató irányítja, aki helyettese a kormány megbízottnak távolléte esetén.

A kormányhivatal szervezeti egységeket, főosztályokat, osztályokat és járási hivatalokat foglal magába.¹⁸

A Somogy Megyei Kormányablak 2011. január 3-án kezdte meg működését. Az állampolgárok munkanapokon ügyfél fogadási idő alatt reggel 8 órától este 8 óráig intézhetik a legkülönbözőbb ügykörökben ügyeiket. A kormányablak azt szolgálja, hogy az ügyfelek egyablakos ügyintézés keretében a lakhelyükhöz minél közelebb intézhessék a felmerülő ügyeket.¹⁹

A hivatal feladatai közé tartozik a kormányzati feladatok végrehajtásának összehangolása és elősegítése területi szinten, a jogszabálynak és a kormányzati döntésnek megfelelően. Államigazgatási hatósági jogköre miatt első, illetve másodfokon eljárhat olyan ügyek keretében, mint a gyámügy, adóügyek vagy építésügy. Ellenőrzi a helyi, illetve kisebbségi önkormányzatok törvényességét, és az alábbi szervek törvényes működését felügyeli:

- kistérségi fejlesztési tanács,
- megyei területfejlesztési tanács,
- térségi fejlesztési tanács,
- regionális fejlesztési tanács.

Feladatai közé tartozik a területi illetékességgel kapcsolatos feladatok ellátására jogosult szervek törvényességi ellenőrzése is.

A hivatal közreműködik különböző szervezési feladatok ellátásában, mint például a közigazgatási képzések, továbbképzések lebonyolítása vizsgák megszervezése, vizsgáztatás, illetve esetleges katasztrófák elleni védekezés.

---

¹⁸ <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy/szervezet> (2015.04.11)

¹⁹ <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy/kormany megbizott> (2015.04.11)

A fővárosi illetve megyei kollégium és a területi koordináció fórum létrehozásáról, működéséről gondoskodik.

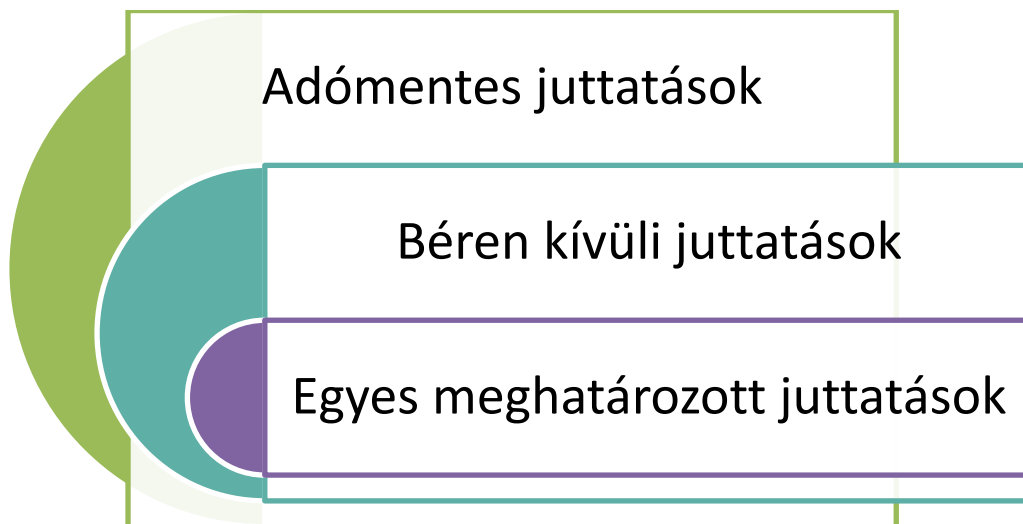
Részt vesz a közigazgatás korszerűsítésével és az elektronikus közigazgatás megteremtésével kapcsolatos feladatokban.²⁰

A Somogy Megyei Kormányhivatal célja-, a kormányzati célok teljes körű kivitelezése az eredményes, hatékony és kifogástalan állami működés érdekében.²¹

1.3.2. Cafeteria,- választható elemek

A közterhek vonatkozásában 3 kategóriába (4. ábra) sorolhatóak a választható juttatási emelek.

4. ábra: A munkáltató által nyújtható juttatások adóvonzat szerinti csoportosítása

Forrás: Fata László, Cafeteria-Kisokos 2015. Alapismeretek a béren kívüli juttatások alkalmazásához alapján saját szerkesztés

²⁰ <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy/szervezet> (2015.04.11)

²¹ <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy/kormany megbizott> (2015.04.11)

Adómentes juttatások

A legkedvezőbb juttatásnak minősülnek az alábbi elemek, hiszen nincsen adóvonzatuk

- sport és kultúra utalvány,
- bölcsőde,
- munkába járás,
- biztosítások,
- lakáscélú támogatás.²²

Az adómentes juttatásoknak az Szja tv. 1. számú mellékletében megállapított maximum értéke 2015-ben a következő²³ (1. táblázat)

1. táblázat: Az adómentes juttatások elemeinek igénybe vehető kerete 2015-ben

Cafeteria elem	Adómentesen igénybe vehető maximális keret
Lakáscélú támogatás	Építés/vásárlás 30%.-ig, ha több juttató is van, akkor összesen 5 Millió Ft/ 5 év
Kockázati biztosítás	Aktuális minimálbér 30 százaléka (31.500 Ft)
Sportrendezvényre szóló belépő	nincs korlátozva
Kulturális belépő	Évente 50.000 Ft
Bölcsőde	nincs korlátozva

Forrás: Fata László Cafeteria kisokos-2015. Alapismerek a béren kívüli juttatások alkalmazásához alapján saját szerkesztés

Sport és kultúra utalvány

A legideálisabb juttatási formának bizonyul, ha a munkáltató utalvány típusában kínálja a dolgozók részére. A cafeteria elem sportrendezvények céljából korlátlanul nyújtható, például belépőt lehet belőle fizetni. A kulturális rendezvényekre, szolgáltatásokra szóló

²² Bussines Next Cafeteria 2015, In: Bussines Next Vállalkozásirányítás a gyakorlatban

²³ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

belépőre évi 50.000 Ft biztosítható adómentesen. Ilyen lehet például a koncert vagy a múzeum belépő.

Bölcsoede

A munkáltató a bölcsoedei szolgáltatásról kiállított számlát a dolgozó helyett adómentesen megtérítheti, ha a munkavállaló a bölcsoedei szolgáltatást választotta cafeteria juttatásként.²⁴

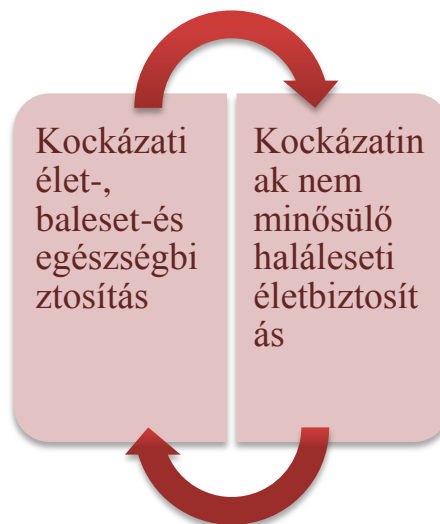
Munkába járás

A munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet alapján a távolsági bérlettel rendelkező munkavállalók munkába járásáról szóló bérlet értékének a 86%-át a munkáltató köteles kifizetni.²⁵ „Az adójogszabály azonban a 100 százalékos térítést mentesíti az adó alól. Így a különbözeti 14 százalék akár cafeteria juttatási elem is lehet.”²⁶

Biztosítások

Adómentesen két típusú biztosítási forma (5. ábra) nyújtható.

5. ábra: Adómentesen adható biztosítási termékek 2015-ben

Forrás: A Bussines Next, Vállalkozásirányítás a gyakorlatban alapján saját szerkesztés

²⁴ Bussines Next Cafeteria 2015, In: Bussines Next Vállalkozásirányítás a gyakorlatban

²⁵ 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről

²⁶ Bussines Next Cafeteria 2015, In: Bussines Next Vállalkozásirányítás a gyakorlatban

A kockázati biztosítás adómentesen a minimálbér 30 százalékáig adható, míg a másik kategóriába tartozó biztosítási forma értékhatár nélkül nyújtható.

Lakáscélú támogatás

A munkavállaló lakásszerzését, illetve a már létező lakással kapcsolatos hitel törlesztését a munkáltató adómentesen támogathatja a bekerülési érték 30%-áig. A támogatás összege nem lépheti túl 5 éven belül az 5 millió Ft-ot.

A lakáscélú támogatás feltételeit az Szja tv. , illetve a 15/2014. (IV. 3.) NGM rendelet szabja meg.

A béren kívüli juttatások az alábbiak lehetnek:

- munkahelyi étkeztetés,
- helyi bérlet,
- étkezési Erzsébet-utalvány,
- Széchenyi Pihenő Kártya,
- iskolakezdési támogatás,
- önkéntes nyugdíjpénztár,
- önkéntes egészség-és önszegélyező pénztár,
- foglalkoztatói nyugdíjpénztár,
  - vállalkozói nyugdíjprogram.
- üdültetés,
  - nem minősül gyakori juttatásnak, amennyiben évente a minimálbér értékéig a munkáltató saját üdülőjében nyaraltathatja dolgozóit.
- iskolarendszerű képzés,
  - továbbtanulás céljából adható kedvezményesen a minimálbér 2,5 szereséig évente.²⁷

---

²⁷ Bussines Next Cafeteria 2015, In: Bussines Next Vállalkozásirányítás a gyakorlatban

Munkahelyi étkeztetés

A munkahelyi étkeztetés a munkáltató telepén található étkezőhelyen valósítható meg.²⁸
„Munkahelyi (üzemi) étkeztetésnek minősülő szolgáltatás keretében a munkáltató telephelyén működő étkezőhelyen megvalósuló ételfogyasztás formájában juttatott jövedelemből a havi 12 ezer 500 forintot meg nem haladó rész...”.²⁹

A munkahelyi étkeztetésre maximum 12.500 Ft/hó összeget lehet szánni havonta.³⁰
Népszerű juttatási formának bizonyul, ha egy intézmény telephelyén van lehetőség az étkeztetésre.

Felhasználására az alábbi lehetőségek vannak:

- az étkezőhely nyilvántartja, hogy az adott munkavállaló havonta hány alkalommal vette igénybe az étkeztetési szolgáltatást, majd a munkáltatónak kiszámlázza azt, illetve
- valamilyen azonosítóval, kártyával vagy utalvánnyal követhető a dolgozói étkezés.³¹

Helyi bérlet

²⁸ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

²⁹ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról, 71. § ba)

³⁰ HVG személyi jövedelemadó In: adókulönszám 2014-re

³¹ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

*Béren kívüli juttatásnak minősül-, ha a juttató a munkáltató- a munkavállalónak
f) a munkáltató nevére szóló számlával megvásárolt, kizárólag a munkavállaló helyi utazására szolgáló bérlet formájában juttatott jövedelem; ...”³²*

A jogszabály alapján kizárólag helyi közlekedésre alkalmas bérletet lehet elszámolni.³³

A helyi bérlet adható értéke megegyezik a bérlet árával. Felhasználása kétféleképpen történhet: az egyik eset, ha a munkáltató megveszi a bérleteket, majd egy kiosztási jegyzéken a munkavállalók aláírásukkal elismerik az átvételt, a másik eset, ha a munkavállaló megvásárolja a saját bérletét, a munkáltató a bérlet árát a bérlet lejáratát követően, valamint a munkáltató nevére kiállított számla leadásával egyidejűleg készpénzben, vagy átutalással megtéríti a dolgozónak.³⁴

Étkezési Erzsébet-utalvány

Az Sza tv. 71. §-a szerint étkezési támogatás adható Erzsébet-utalvány formájában a munkavállalónak.

„Erzsébet-utalvány: a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által papír alapon vagy elektronikus formában kibocsátott, fogyasztásra kész étel és melegkonyha vendéglátóhelyeken étkezési szolgáltatás vásárlására felhasználható utalvány.”³⁵

Az Erzsébet-utalvány készletel vásárlásra adható, amely havonta a 8000 Ft-ot nem haladhatja meg.³⁶ A legkisebb értékű igényelhető utalvány 1000 forint/hó lehet és a

³² 1995.évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 71.§ (1) f)

³³ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

³⁴ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

³⁵ <http://erzsebetutalvany.hu/contents/20,Jogszab%C3%A1lyi+h%C3%A1tt%C3%A9r> (2015.03.15)

címletnek 100 forinttal oszthatónak kell lennie.³⁷ A béren kívüli juttatás utalvány formájában történik, ezért a juttatónak szerződést kell kötni a kibocsátóval szolgálati szerződés keretében. Ezzel a szerződéssel a kibocsátó vállalja az utalvány felhasználásához, illetve biztosításához tartozó feladatok elvégzését, tehát egyfajta szolgáltatást nyújt.

A szolgáltatás a következőket foglalja magába:

- utalvány forgalmazása, kiszállítása a megadott telephelyekre,
- a juttatási összeg kezelése, amely az utalvány fedezetéül szolgál,
- az elfogadóhelyekkel való elszámolás végrehajtása.

Az utalványt kibocsátó a szolgáltatásért kezelési költséget és kiszállítási díjat számolhat fel a megrendelőnek.

Az utalvány sem készpénzre-, sem készpénzt-helyettesítő fizetési eszközre nem váltható. Elektronikus pénz tárolására nem alkalmas.³⁸ „Az adott naptári évben juttatott utalványokat a következő naptári év december 31-ig lehet felhasználni.”³⁹

Az utalvány felhasználható az arra kijelölt üzletekben, étteremben. Az elfogadóhelyeken az utalvány tulajdonosa a csekk tömbből kitépelt papírral fizethet, amelyen fel van tüntetve az utalvány értéke.⁴⁰

Széchenyi Pihenő Kártya

A SZÉP kártya egy műanyag plastik kártya, amelyen a munkavállaló által igényelt, a munkáltató által adott hozzájárulás összege található. A SZÉP juttatások 3 alszámlára

³⁶ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

³⁷ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata

³⁸ http://erzsebetutalvany.hu/contents/20_Jogsab%C3%A1lyi+h%C3%A1tt%C3%A9r (2015.03.15)

³⁹ http://erzsebetutalvany.hu/contents/20_Jogsab%C3%A1lyi+h%C3%A1tt%C3%A9r (2015.03.15)

⁴⁰ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

igényelhetőek, melyről a Széchenyi Pihenő Kártya kibocsátásának és felhasználásának szabályairól szóló 55/2011. (IV. 12.) Korm. rendelet 5.§-a rendelkezik.

A SZÉP kártya 3 alszámlával rendelkezik:

- szálláshely alszámla,
- vendéglátás alszámla,
- szabadidő alszámla.

A munkavállaló igényelhet SZÉP kártyát támogatás keretében egy adott alszámlára vagy akár mindegyikre, de csak a meghatározott mérték erejéig. A támogatás mértékét a Szja tv. 71. paragrafus (1) bekezdés c) pontja határozza meg. Ez alapján:

- A szálláshely alszámlára: évente 225.000 Ft utalható maximálisan, amelyet a dolgozók szálláshely szolgáltatásra használhatnak fel.
- A vendéglátás alszámla: az éves maximuma 150.000 Ft lehet, amelyet a dolgozók étkezési szolgáltatásra használhatnak fel melegkonyhás vendéglátóhelyeken. Ez a támogatás az étkezési támogatás mellett is adható, tehát független a két támogatás egymástól.
- A szabadidő alszámla: éves maximuma 75.000 Ft, amelyet az Szja tv. 71. § (1) bekezdés c) pont cc) pontjában megállapított szolgáltatásokra lehet elkölteni.⁴¹

A szálláshely alszámla elkölthető

- szálláshely szolgáltatásra,
- családi panzió szolgáltatásra,
- belföldön történő utazási kirándulásra,
- a szálláshelyen használható bármely szolgáltatásra,
- gyógyfürdők használatára,
- szabadidős tevékenység, strand használatára.

A vendéglátás alszámla elkölthető:

- éttermi vendéglátásra,
- mozgó vendéglátásra,
- egyéb vendéglátásra,
- szálláshely szolgáltatásra,

---

⁴¹ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

- családi panzió szolgáltatásra,
- gyógyfürdők használatára,
- szabadidős tevékenység, strand használatára.

A szabadidő alszámla elkölthető:

- fizioterápiai szolgáltatásra,
- dentálhigiéniai kezelésre,
- diagnosztikai szolgáltatásra,
- terhes gondozásra,
- múzeumi látogatásra,
- művészetre,
- vidámparki tevékenységre,
- strand és fürdőbelépő,
- testedzésre,
- szabadidős, sportegyesületi tevékenység, stb.⁴²

Iskolakezdési támogatás

A támogatás közoktatásban vagy EGT-államban tanulói jogviszonyban álló gyermekekre vonatkozóan adható, ha nappali tagozaton tanulnak és a munkavállaló a gyermeknek szülője vagy a szülő házastársa, akivel közös háztartásban élnek.⁴³ Ez a juttatási forma gyermekenként a minimálbér 30%-ig adható a munkavállalónak, mely 2015-ben a 31.500 Ft-ot nem haladhatja meg. A támogatás igénybevételére mindkét szülő jogosult, ha a feltételeknek megfelel.

⁴² <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

⁴³ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 71.§ (6) g)

Az utalvány igénybe vehető:

- ruházat vásárlására,
- tankönyv vásárlására,
- taneszköz vásárlására.⁴⁴

Ezen cafeteria elem igénylése során a dolgozónak nyilatkoznia kell arról, hogy megfelel a jogszabályi feltételeknek és nem részesül más juttatótól iskolakezdési támogatásban. Továbbá nyilatkozik a gyermek nevééről, adóazonosító jeléről. Ha utóbbival nem rendelkezik a támogatásban részesülő gyermek, akkor a születési helyéről, idejéről és a lakcíméről kell nyilatkozni.⁴⁵

Önkéntes nyugdíjpénztár

Az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztári hozzájárulás akkor fizethető, ha az igénybevevő személy tagja az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárnak és tagsági jogviszonyát okirattal igazolja. A hozzájárulás mértékét a dolgozó a nyilatkozatában határozza meg, melynek maximális mértéke a minimálbér 50%-ig, azaz 52.500 Ft/hó összegig terjedhet.

Önkéntes egészség és önszegélyező pénztár

Az önkéntes kölcsönös egészségpénztári hozzájárulás kizárólag annak a munkavállalónak fizethető, aki tagja valamely önkéntes kölcsönös egészségpénztárnak. A hozzájárulás mértékét a dolgozó a nyilatkozatában határozza meg, melynek maximális mértéke a minimálbér 30%-ig, azaz 31.500 Ft/hó összegig terjedhet.

Az egészségpénztári hozzájárulás összegét az alábbiakra lehet elkölteni:

- orvosi szolgáltatás,
- szűrő vizsgálat,
- gyógy masszázs, gyógytorna,
- fizioterápiás kezelés,
- gyógyszerek,
- szemüveg,
- kontaktlencse,
- fogászati kezelés,

---

⁴⁴ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

⁴⁵ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata

- gluténmentes élelmiszerek, stb.⁴⁶

Minden önkéntes pénztári típusra vonatkozik az Ötv. A jogszabály 12. §-át fontos figyelembe venni, mert itt is található egy-két kikötést, amelynek meg kell felelni.

A cafeteria rendszer felépítéséhez fontos, hogy az önkéntes pénztári hozzájárulásból nem lehet kizárni egyetlen munkavállalót sem, aki legalább 6 hónapja munkaviszonyban áll, valamint minden jogosultnak egységesen kell fizetni a munkáltatói hozzájárulást az önkéntes pénztárakba.⁴⁷

2015-ben az Szja tv. módosítása két változást hozott a béren kívüli juttatásokra vonatkozóan:

- a béren kívüli juttatás éves keretösszege nettó 200.000 Ft, mely alól kivételt képez a Széchényi Pihenő Kártya,
- 450.000 Ft nettó éves keretösszegig számolható el együttesen, a béren kívüli juttatás.

A 2014-ben meghatározott évi 500.000 Ft-os összeg helyett bevezetett 200.000 Ft-os keretösszeg jóval alacsonyabb, és az új fogalmak megjelenése által bonyolultabb lett.

A 2015. évben bevezetett új fogalmak a következők:

- keretösszeg: legfeljebb nettó 200.000 Ft/fő/év –értékhatarig adhatóak a béren kívüli juttatások közül a -helyi bérlet, iskolakezdési támogatás, étkezési Erzsébet-utalvány, önkéntes egészségpénztári hozzájárulás, önszegélyező pénztári tagdíj hozzájárulás, önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás, munkahelyi étkeztetés,- 35,7%-os adóteher mellett, ami bruttó 271.400 Ft-nak felel meg-;
- rekreációs keretösszeg: legfeljebb összesen 450.000 Ft/fő/év-összegig adhatóak a béren kívüli juttatások közül a Széchényi Pihenő Kártya-vendéglátás alszámla, Széchényi Pihenő Kártya-szálláshely alszámla, Széchényi Pihenő Kártya-szabadidő alszámla-35,7%-os adóteher mellett.

A keretösszeget és a rekreációs keretösszeget együttesen kell figyelembe venni.⁴⁸

---

⁴⁶ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

⁴⁷ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

⁴⁸ http://info.c1c.hu/cafeteria_juttatasok_2015_hu.aspx (2015.03.20)

Egyes meghatározott juttatások

Ha a keretszabályok túllépésre kerülnek, akkor az érintett elemek már egyes juttatási elemeknek számítanak. Ezen elemek jóval magasabb közterhet vonnak maguk után, pontosan 51,17- %-ot.⁴⁹ Ebbe a körbe tartoznak a „korláton felüli” juttatások, például a csekély értékű ajándékok is.⁵⁰

A 200.000 Ft, illetve a 450.000 Ft-os keret egész éves munkaviszonyra vonatkozik. Ha valaki évközben létesít új munkaviszonyt, akkor nála időarányosan kell számolni, azaz csökkenteni a keretet.⁵¹

A cafeteria név eredetileg a kávéházi önkiszolgáló étkeztetésből ered. Egy konkrét példa alapján mutatom be azt, hogy ez az elnevezés nem okoz nagy meglepetést, és hogy maga a rendszer egy sokkal szabadabb rendszer, mint gondolnánk.

Példaként nézzük meg azt, hogy ha valakinek tanuló jogviszonyban álló gyermeke van általános iskolában vagy középiskolában, akkor hogyan tudja kihasználni az iskolakezdési támogatásban rejlő előnyöket:

- Egy két gyermeket nevelő dolgozó rendelkezésére 200.000 Ft éves keretösszeg áll, és eldöntheti azt, hogy milyen formában akarja ezt az összeget elkölteni (2. táblázat), melyről nyilatkoznia kell.

2. táblázat: A kétgyermekes munkavállaló választott cafeteria elemeit tartalmazó táblázat

Erzsébet-utalvány	60.000 Ft/év
SZÉP kártya	29.000 Ft/év
Egészségpénztár	48.000 Ft/ év
Iskolakezdési támogatás	63.000 Ft/év

Forrás: Fata László Cafeteria kisokos-2015. Alapismeretek a béren kívüli juttatások alkalmazásához alapján saját szerkesztés

⁴⁹ HVG személyi jövedelemadó, In: adókülönszám 2015-re

⁵⁰ Bussines Next Cafeteria 2015, In: Bussines Next Vállalkozásirányítás a gyakorlatban

⁵¹ http://info.c1c.hu/cafeteria_juttatasok_2015_hu.aspx (2015.03.20)

A példában a magánszemély havonta 5.000 Forintot szeretne kérni Erzsébet-utalványként, tehát 12x5.000 forintot, ami összesen 60.000 Ft. Ezen kívül 4.000 Forint egészségpénztári befizetést havonta, ami egy évben 48.000 Ft-ot jelent. Az iskolakezdési támogatást igénybe szeretné venni két gyermekére, ami 63.000 Ft/év, mert gyermekeként 31.500 Ft jár. A fennmaradó 29.000 Ft-ot pedig SZÉP kártyára helyezi el.

A példából látható, hogy a dolgozó ki tudja használni a kedvezményes adózású juttatást az iskolás gyermekeire is. Mint korábban már leírtam, az iskolakezdési támogatás a tanév megkezdése előtti 60 naptól költhető el az év végéig. A szülő vehet belőle tankönyvet, ruhát, taneszközöket.

Az „étlap” által felkínált lehetőség sokrétűen variálható, a munkavállaló pedig saját maga dönt, arról hogy hogyan él a rendelkezésére álló lehetőségekkel.⁵²

1.3.3. Jogosultsági szabályok

Jogosultság keletkezése

A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzatában foglalt juttatásokra, a Hivatal állományába tartozó vezetők, kormánytisztviselők, kormányzati ügykezelők, illetve a Hivatalnál munkaviszonyban lévő munkavállalók jogosultak. A különleges foglalkoztatási állományba tartozó munkavállalók és a prémiumévek programban foglalkoztatott munkatársak a cafeteria éves keretösszegének 30- %-ára jogosultak.

A cafeteria juttatások rendszerének célja az, hogy az egyének igényeinek megfelelően biztosítva legyenek a béren kívüli juttatások.

Az éves cafeteria keret meghatározása külön jogszabály alapján történik. Ez a keret kizárólag béren kívüli juttatásként vehető igénybe az adott naptári évben. A munkavállaló az év első hónapjában nyilatkozik arról, hogy milyen mértékben és milyen elemet vesz igénybe. A Somogy Megyei Kormányhivatal két különböző nyilatkoztatási mintát bemutató nyilatkozat mintája az *1. számú* és a *2. számú* mellékletben található. A nyilatkozat módosítására év közben már nincs lehetőség.

Ha valamely munkavállaló több mint 30 napot meghaladóan tartósan távol van, és ez időtartam alatt illetményre nem jogosult, a cafeteria juttatásra időarányosan részesülhet.

---

⁵² <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

Továbbá az a dolgozó jogosult a cafeteria keret időarányos részére:

- aki határozott idejű munkaszerződéssel, kinevezéssel rendelkezik,
- akinek a Hivatallal létesített jogviszonya év közben keletkezik vagy szűnik meg.⁵³

Jogosultság megszűnése

Könnyen előfordulhat, hogy a szabályzatnak megfelelő feltételek mellett, egy dolgozó elveszíti a béren kívüli juttatásokra való jogosultságát. Ha ez bekövetkezik, akkor legelőször tájékoztatást kell nyújtani a munkavállalónak a további teendőkről.

Ha a távollét megszűnik és egy dolgozó újból visszatér, akkor a szabályzatnak megfelelően ismét folytatódik a juttatás folyósítása. Ilyenkor a munkavállaló csak időarányosan jogosult a béren kívüli juttatásra.

Olyan esettel is találkozhatunk, hogy a munkavállaló által kitöltött nyilatkozat alapján már nem lehet kiadni a megjelölt juttatásokat. Erre legjobb példának az iskolakezdési támogatást lehet felhozni, mivel az a tanév kezdete előtti 60 naptól év végéig adható ki. Ha a munkavállaló a kiadás idején nem volt aktív állományban és a visszatérése decemberben történik meg, már nem biztosítható számára a juttatás. A megoldás erre a problémára a helyettesítés. Ki kell tölteni a munkavállalónak egy új nyilatkozatot, hogy a fennmaradó keretet igénybe vehesse.⁵⁴

1.3.4. Keretképzési szabályok

A Kormányhivatal célja a cafeteria szabályzattal az, hogy a Hivatalban dolgozó kormánytisztviselők részére biztosítson egy egységesen szabályozott, átlátható rendszert. A dolgozók számára pedig a legfontosabb, hogy olyan béren kívüli juttatásokban részesüljenek, amelyek a saját igényeiknek is megfelelnek. Erre szolgál a cafeteria juttatás rendszere, amely számos kedvezményes adózású elemet tartalmaz.

Az elmúlt évekhez képest sem lett olcsóbb a munkabér kifizetése a közszférában. A béren kívüli juttatás alkalmazása lehetőséget ad arra, hogy kevesebb költséggel több nettó juttatásban részesüljön egy adott dolgozó, illetve, hogy adót és egyéb közterhet takarítson meg az intézmény.

---

⁵³ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata

⁵⁴ <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf> (2015.03.01)

Természetesen ahhoz, hogy érvényesülni tudjon a megtakarítás, a törvényi háttérhez alkalmazkodni kell. A béren kívüli juttatás szabályozása egy nagyon összetett, számos törvényi szabályozásra épülő rendszer. A juttatási formákról találhatunk hivatkozást az Szja tv-ben, az Öpt-ben, valamint számos kormányrendeletben is.

Az Szja tv. 71. paragrafusában találhatóak olyan béren kívüli juttatások, melyek értékének 1,19 szerese után a munkáltatónak 16%-os mértékű kifizetői adót és 14%-os EHO-t kell fizetnie. Ez azt jelenti, hogy az adófizetési kötelezettség 35,7 %.

A 35,7%-os közteherrel juttatott elemek kedvezményes adózásúak.⁵⁵

A Somogy Megyei Kormányhivatalra, mint költségvetési szervre a 2014.évi C. törvény vonatkozik, amely Magyarország 2015.évi központi költségvetéséről szól.

A cafetériát érintő jogszabály a központi alrendszer költségvetésének végrehajtásával kapcsolatos vegyes rendelkezések fejezetben található:

„A költségvetési szervek által foglalkoztatottak éves cafetéria-juttatásának kerete, illetve cafetéria-juttatást nem nyújtó költségvetési szervek esetében az egy foglalkoztatottnak éves szinten - az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvényre is figyelemmel, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 71. § (1) bekezdés a)-f) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott juttatások - az egyes juttatásokhoz kapcsolódó, a juttatást teljesítő munkáltatót terhelő közterheket is magában foglaló együttes összege a 2015. évben nem haladhatja meg a bruttó 200 000 forintot.”⁵⁶

A törvényt értelmezve kiderül, hogy a költségvetési szervekre vonatkozóan éves szinten a keretösszeg bruttó 200.000 Ft, amely összeg magában foglalja a munkáltató közterheit is.

Az éves bruttó 200.000 Ft-ból összesen 147.384 Ft nettó juttatás illeti meg az adott munkavállalót.

Ebből következően-

$200.000 - 147.384 = 52.616$ Ft közterhet kell megfizetnie a Kormányhivatalnak 1 fő után a törvény által megállapított 200.000 Ft-os keretből.

---

⁵⁵ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria szabályzata

⁵⁶ 2014.évi C törvény Magyarország 2015. évi- központi költségvetéséről, VII. fejezet, 59.§ (2)

A közteher a következőképpen számolható ki:

$$\left. \begin{array}{l} (147.384 \times 1,19) \times 0,16 = 28.062\text{-Ft} \\ (147.384 \times 1,19) \times 0,14 = 24.554\text{-Ft} \end{array} \right\} 52. 616 \text{-Ft közteher}$$

A 28.062 - Ft a 16%-os mértékű kifizetői adónak felel meg, a 24.554 Ft pedig a 14%-os egészségügyi hozzájárulás összege.

A nyilatkozat tétel során a munkavállalóknak oda kell figyelni, hogy a választott juttatások a nettó 147.384 Ft keretében történjenek. A cafeteria szoftver a megengedett keret átlépése esetén figyelmezteti a dolgozókat arra, hogy meghaladták a 35,7%-os kedvezményes adózású juttatások összegét.

Az alábbiakban két dolgozó példáján keresztül mutatom be a Hivatalnál történő választás gyakorlatát.

3. táblázat: A Somogy Megyei Kormányhivatal egy munkavállalójának cafeteria nyilatkozata

Választható juttatási elem	Nettó érték összesen	Bruttó érték összesen
SZÉP kártya szálláshely	75.383 Ft	102.295 Ft
Egészségpénztár	72.000 Ft	97.704 Ft
Összesen:	147.383 Ft	199.999 Ft

Forrás: A Somogy Megyei Kormányhivatal egy dolgozójának nyilatkozata alapján saját szerkesztés

Az első munkavállaló 6.282 Ft-ot kért havonta a SZÉP kártya szálláshely alszámlára, ami 11 hónapon keresztül 11x6.282 Ft és december hónapra 6.281 Ft, azaz összesen 75.383 Ft-, az egészségpénztári hozzájárulásra pedig 6.000 Ft-ot igényelt havonta, ami 12x6.000, azaz 72.000 Ft (3. táblázat).

4. táblázat: A Somogy Megyei Kormányhivatal egy másik munkavállalójának cafeteria nyilatkozata

Választható juttatási elem	Nettó érték összesen	Bruttó érték összesen
Étkezési Erzsébet- utalvány	93.000 Ft	126.201 Ft
SZÉP kártya vendéglátás	42.000 Ft	56.994 Ft
SZÉP kártya szabadidő	12.383 Ft	16.804 Ft
Összesen	147.383 Ft	199.999 Ft

Forrás: A Somogy Megyei Kormányhivatal egy dolgozójának nyilatkozata alapján saját szerkesztés

A vizsgált dolgozó az évi bruttó 200.000 Ft-ját Erzsébet-utalványra és a SZÉP kártya két alszámlájára használja fel.

Az Étkezési Erzsébet-utalványra az első 3 hónapban 7.000 Ft-ot igényelt, majd az év összes többi hónapjában egységesen 8.000 Ft-ot.

A SZÉP kártya vendéglátás alszámlára a dolgozó évi nettó 42.000 Ft-ot kíván igénybe venni, ami havi bontásban januártól-márciusig 4.000 Ft-ot, áprilistól-szeptemberig 3.500 Ft-ot, és októbertől-decemberig 3.000 Ft-ot jelent.

A SZÉP kártya szabadidő alszámlára a juttatást a dolgozó az első 3 hónapra kérte, januárra és februárra 4.000 Ft/hó összeget, márciusra 4.383 Ft-ot (4. táblázat).

A példák világosan megmutatják, hogy a munkavállalók hogyan tudják beosztani a 200.000 Ft bruttó keretösszeget, úgy hogy ne lépjék túl a határt.

A nyilatkozás során nincs lehetőség arra a megoldásra, hogy valaki az első néhány hónapra igényelje a teljes évi keretösszeget, mert az a Hivatal költségvetésében likviditási problémákat okozna. Tehát fontos odafigyelni arra, hogy az igényelt összeg arányosan legyenek elosztva minden hónapra, esetlegesen kisebb összegű eltérésekkel.

Az alábbiakban a Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria juttatásait mutatom be 2015-ben (5. táblázat).

5. táblázat: A Somogy Megyei Kormányhivatalnál választható cafeteria elemek 2015-évben

Cafeteria elemek megnevezése	Kedvezményes adózással (35,7 %) igénybevehető maximális keret
1. Önkéntes egészségpénztár	Aktuális minimálbér 30 százaléka (31.500 Ft/hó)
2. Önkéntes nyugdíjpénztár	Aktuális minimálbér 50 százaléka (52.500 Ft/hó)
3. Erzsébet utalvány	8000 Ft/hó
4. Iskolakezdési támogatás	Aktuális minimálbér 30 százaléka (31.500 Ft/gyermek)
5. SZÉP kártya	
5.1.Szálláshely alszámla	225.000 Ft/év
5.2.Vendéglátás alszámla	150.000 Ft/év
5.3.Szabadidő alszámla	75.000 Ft/év

Forrás: A Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria szabályzatának adatait felhasználva saját szerkesztés

A vizsgált Kormányhivatalnál nincs igény a helyi bérlet támogatására, aminek a törvény által meghatározott maximum kerete a bérlet értéke.⁵⁷

SZÉP kártya

A SZÉP juttatás esetén, ha a dolgozó más juttatótól is kap támogatást, akkor azt a keretbe bele kell számolni, és a juttatás összegéről a vonatkozó alszámla tekintetében nyilatkozat tétel szükséges. A SZÉP kártya támogatással kapcsolatos nyilatkozatról a 3. számú mellékletben található minta.

A Somogy Megyei Kormányhivatal a tárgyhónapban előre utalja a havi bontású támogatási összegeket, kivéve azt a támogatást, amely az első negyedévre vonatkozik. Ezen összegek alszámlára történő utalására a tárgyév március 31-ig kerül sor.

Ha a cafeteria jogosultság év közben keletkezik, vagy a nyilatkozattétel késedelemmel történt, akkor az utalásra csak a nyilatkozattételtől számított következő hónapban lehet számítani.

A Hivatal akkor tudja teljesíteni az utalási határidőt, ha a dolgozó a határidő előtt egy hónappal nyilatkozik. Kivételt képez ez alól a december havi utalás.

⁵⁷ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata

A támogatás biztosítása a kártyakibocsátó intézménytől megrendelt kártyán keresztül történik. A munkavállalónak hozzájáruló nyilatkoznia kell a személyes adatairól ahhoz, hogy a támogatás folyósítása megtörténjen, de semmilyen költség nem terheli a kártya használatával-, valamint megrendelésével kapcsolatban.⁵⁸

Iskolakezdési támogatás

A Hivatal az iskolakezdési támogatást utalvány formájában biztosítja a tanév kezdetét megelőző 60 napon belül.

Egészség-, és nyugdíjpénztár

A nyugdíjpénztári hozzájárulás választása esetén a munkavállaló a cafeteria nyilatkozatával egyidejűleg a Kormányhivatal Pénzügyi Főosztály Bérgazdálkodási Osztályára leadja azt az okiratot, amely a tagsági jogviszonyának fennállását igazolja.

A nyilatkozásnál azt is figyelembe kell venni, hogy az összeg, amelyet meghatároz, elérje az adott pénztár által megállapított tagdíj minimumát.

Az érintett dolgozóknak arról is nyilatkozniuk kell, hogy nem részesülnek más kifizetőtől juttatásban.

Ugyanazok a szabályok érvényesek az egészségpénztári hozzájárulással kapcsolatban is, mint amelyeket a nyugdíjpénztárak esetén érintettem. Tehát:

- a Pénzügyi Főosztály Bérgazdálkodási Osztályán kerüljön leadásra a valamely egészségpénztárnál fennálló tagsági jogviszonyt igazoló okirat másolata,
- a hozzájárulás mértékét a nyilatkozatában úgy szabja meg a munkavállaló, hogy figyelemmel legyen arra, hogy nem érheti el a törvényben meghatározott maximum összeget, azaz a minimálbér 30%-át, amely 2015-ben 31.500 Ft/hó összegnek felel meg,
- fontos az is, hogy a munkavállaló által meghatározott összeg, amelyet igénybe szeretne venni, érje el az adott pénztár által megállapított tagdíjnak a minimumát,
- végül kötelező nyilatkozni arról is, hogy azonos időszakra más kifizetőtől nem részesül juttatásban⁵⁹, amely nyilatkozat mintája az *4. számú* mellékletben található.

---

⁵⁸ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata

⁵⁹ A Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata

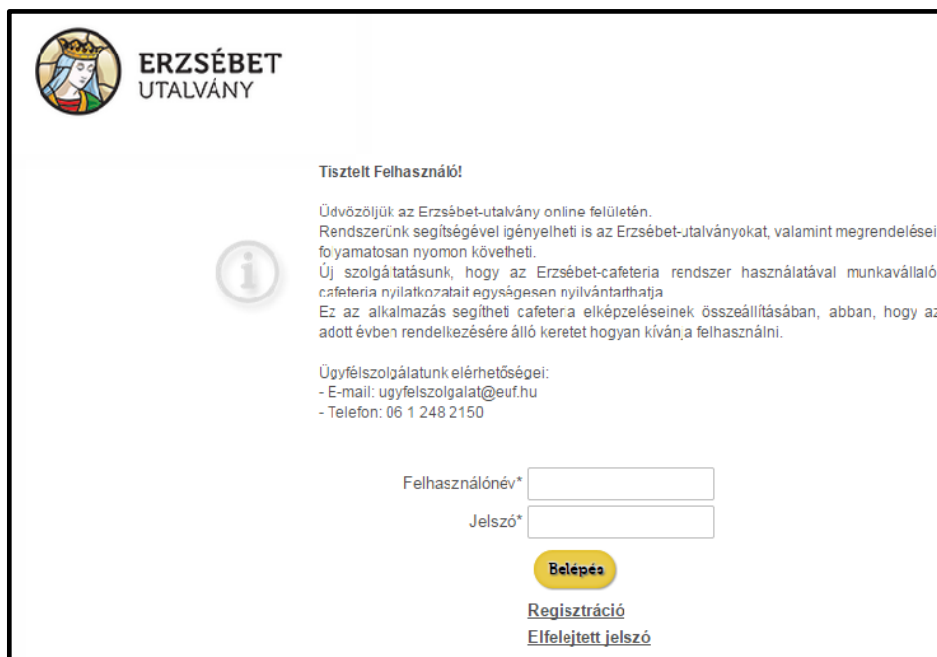
Az adómentes juttatások igénylésére a Somogy Megyei Kormányhivatalnál nincs lehetőség, csak a kedvezményes adózású elemek közül választhatnak a munkavállalók.

2. A Cafeteria nyilvántartó program működése

A Somogy Megyei Kormányhivatal az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. cafeteria szoftverét használja. A Kormányhivatalok 2011. január 1-jén jöttek létre. Az első cafeteria szoftver, amelyre a Somogy Megyei Kormányhivatalnál a választás esett, a Coffein-online szoftver volt. A programot a Hivatal 2011 januárjától 2013 év végéig használta, csak ezután esett az új szoftverre a választás. Az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. programjával 2014. január 1-je óta dolgoznak a Hivatal munkatársai.

A nyilvántartó program (6. ábra) alkalmas a kormánytisztviselők és munkavállalók évenkénti nyilatkoztatására, alkalmazható a munkavállalók nyilatkoztatásából eredő adatok kezelésére, a Hivatal cafeteria szabályzatának tárolására, az év elején vagy évközben lenyilatkoztatott munkavállalók részére online megrendelő felületen történő megrendelések generálására, összesítések-, kimutatások elkészítésére, egyeztetésekre, adatszolgáltatások teljesítésére.

6. ábra: Az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. cafeteria szoftverének online felülete

The screenshot shows the login page of the Erzsébet Utalvány cafeteria software. At the top left is the logo of Erzsébet Utalvány, featuring a crown and a woman's face. To the right of the logo, the text "ERZSÉBET UTALVÁNY" is displayed. Below the logo, there is a section titled "Tisztelt Felhasználó!" followed by a welcome message and instructions. A central information icon is also present. At the bottom, there are input fields for "Felhasználónév*" and "Jelszó*", a yellow "Belepés" button, and links for "Regisztráció" and "Elfelejtett jelszó".

**ERZSÉBET
UTALVÁNY**

Tisztelt Felhasználó!

Üdvözljük az Erzsébet-utalvány online felületén.
Rendszerünk segítségével igényelheti is az Erzsébet-utalványokat, valamint megrendeléseit folyamatosan nyomon követheti.
Új szolgáltatásunk, hogy az Erzsébet-cafeteria rendszer használatával munkavállalói cafeteria nyilatkozatait egységesen nyilvántarthatja.
Ez az alkalmazás segítheti cafeteria elképzeléseinek összeállításában, abban, hogy az adott évben rendelkezésére álló keretet hogyan kívánja felhasználni.

Ügyfélszolgálatunk elérhetőségei:
- E-mail: ugyfelszolgalat@euf.hu
- Telefon: 06 1 248 2150

Felhasználónév*

Jelszó*

Belepés

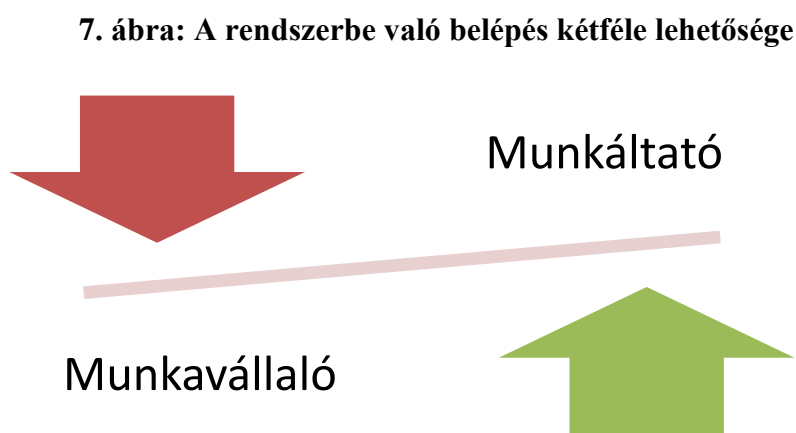
[Regisztráció](#)
[Elfelejtett jelszó](#)

Forrás: www.erszebutilvalvany.hu

A nyilvántartó programba való belépéshez felhasználónév és jelszó szükséges. Azoknak, akik korábban már regisztráltak az Erzsébet-utalvány megrendeléséhez szükséges felületen, nem kell újra regisztrálniuk, hiszen az a felhasználónév és jelszó a cafeteria szoftverbe való belépéshez is érvényes.

Ha valaki nem rendelkezik még a belépéshez szükséges adatokkal, a regisztráció menüpontban igényelheti azt. A regisztráció követően e-mailben kapja meg a felhasználónevét és jelszavát, melyekkel már a sikeres belépés után elérhetővé válik a cafeteria szoftver.

A rendszerbe kétféleképpen lehet bejelentkezni (7. ábra).

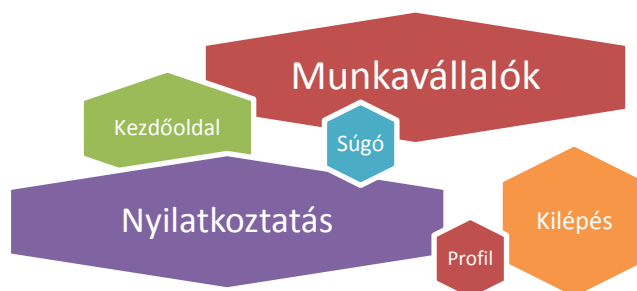
Forrás: A cafeteria szoftver használati útmutatója alapján saját szerkesztés

A munkavállaló, mint felhasználó ezen a felületen töltheti ki a cafeteria nyilatkozatát, továbbá lehetősége van módosítani is azt a véglegesítésig, viszont a szoftver használata során a szervezet munkavállalói kizárólag a nyilatkozattételhez szükséges menüpontokat érhetik el.

A munkáltató képviselőjének, a cafeteria adminisztrátornak az online felületen lehetősége van karbantartani a munkavállalók nyilatkozatait, illetve adatlapjait.

A cafeteria **szoftver funkciói** az alábbiak (8. ábra) a munkáltató oldaláról tekintve:

8. ábra: A munkáltatói funkciói a cafeteria szoftverben

Forrás: A cafeteria szoftver használati útmutatója alapján saját szerkesztés

A kezdőoldalon lehetőség van a friss hírekről olvasni, továbbá a felhasználó rákereshet a nyilatkozatokra, ami a munkavállaló adóazonosító jelének vagy nevének megadásával történik, feltéve, ha a keresett munkavállaló a saját nyilatkozatát már felrögzítette.

A kezdőlapon meg lehet tekinteni a kitöltöttségi mutatókat is, melyekkel figyelemmel kísérhető a nyilatkoztatás állása, mennyien véglegesítették már a nyilatkozatukat, illetve mennyi nyilatkozat van még függőben.

A munkavállaló funkción belül információkat lehet találni a munkavállalók adatairól. Ezen belül van lehetőség a munkáltató részéről feljogosított személyeknek felrögzíteni, illetve módosítani a munkavállalók adatait. (Nem minden munkavállaló rendelkezik hivatali e-mail címmel például takarítók, karbantartók stb., részükre igényeiknek megfelelően a cafeteria adminisztrátor készíti el a nyilatkozatot).

A munkavállalók adatai különböző csoportokba rendezettek az alábbiak szerint:

- munkavállalók alapadatai, mint például név, státusz, telefonszám, adószám, cafeteria csomag stb.,
- munkaviszony, ahol be lehet állítani a munka időtartamát (azoknak, akik év közben állnak munkába, a program időarányosan kiszámolja a cafeteria keretet, azaz az arányosan fennmaradó összeg havonta elosztandó értékét),
- pénztárak, amely menüpont alatt kell kiválasztani a SZÉP kártyára vonatkozó adatokat, illetve a munkavállaló által választott pénztár nevét,
- egyéni időszakok, amely menüpontot használják az év közben keletkezett munkaviszonyú munkavállalók nyilatkoztatására, amikor a nyilatkoztatás

egyébként már lezárult (az egyéni időszak hiányában egy újonnan munkába lépett dolgozó nem tudná kitölteni a nyilatkozatát).

A munkavállalók menüpont alatt lehet megtalálni a cafeteria szoftverben a csoportos műveleteket, ahol különböző feltételek megadásával lehet rákeresni a munkavállalókra, és csoportos műveleteket lehet elvégezni, vagyis

- az összes munkavállaló hozzáférés export funkció segítségével lehet a programmal a munkavállalóknak felhasználovet és jelszót generálni,
- az összes munkavállaló hozzáférés e-mail funkció hasonlóan működik, mint a munkavállaló hozzáférés export funkció, a különbség csupán az, hogy a program hozzáféréséhez szükséges adatokat e-mailben kapják meg a munkavállalók, és egy hivatkozásra rákattintva állíthatják be saját jelszavukat (a hozzáférést a jelszó aktiválását követően lehet elérni),
- tömeges adatmódosítás funkció használatával egyszerre több munkavállaló adatának módosítására nyílik lehetőség,
- csoportos e-mail küldésével körlevelet lehet küldeni azoknak a munkavállalóknak, akik a beállított szűrőfeltételeknek megfelelnek. Az e-mail küldése egy varázsló segítségével történik, ahol meg lehet adni a szűrési feltételeit, tehát hogy kiknek legyen elküldve a körlevél. Ez a funkció hasznos lehet például akkor, ha a munkáltató azoknak a munkavállalóknak küldi el, akiknek hiányt talált a nyilatkozatukban, azaz egy körlevél segítségével felhívja a figyelmet a mulasztás pótlására.

A munkavállalók importálása lehetőséget a munkavállalók menüponton belül találhatjuk meg. Az importálás fontos és hasznos funkció a Kormányhivatal Bérgazdálkodási Osztályának munkatársai számára, mert a Hivatal nagy létszámú munkavállalót foglalkoztat. Lehetőség van arra, hogy egy Excel táblázatban történjen a munkavállalók adatainak feltöltése, ami megkönnyíti a munkát, hiszen ennek segítségével nem kell egyenként megadni minden egyes adatot.

Az Excel táblázatban kötelező kitölteni a munkavállalók nevét, adóazonosító jelét, illetve a szállítási hely azonosítóját. A szállítási hely megadására azért van szükség, hogy a rendszer tudja kezelni a későbbiekben, hogy mely telephelyekre kell elszállítani az utalványokat.

A nyilatkoztatás funkciójával lehet elérni a nyilatkozat riportokat.

Az oldalon a munkáltató diagramokon keresztül áttekintheti azokat az információkat, amelyek a nyilatkozatok összegzésével jönnek létre. A nyilatkozatok lekérhetőek különböző szempontok szerint. Meg lehet tekinteni, hogy az egyes cafeteria elemek, például az étkezési Erzsébet-utalvány vagy a SZÉP kártya vendéglátás alszámla költsége hogyan alakul, de rá lehet keresni az összes cafeteria elemre is, amivel meg lehet állapítani, hogy havonta, illetve egész évben hogyan alakul a juttatások kifizetése, a munkáltató közterhe. Tehát a szűrési feltételekkel generált diagramokról le lehet olvasni, hogy hogyan oszlanak meg az egyes választott juttatások, a juttatások összegei, a közterhek nagysága és a juttatások volumene havi lebontásban.

A nyilatkoztatáson belül a következő lehetőség a nyilatkozatok összesítése. Ezzel a funkcióval táblázatos formában, havi lebontásban lehet megvizsgálni a nyilatkozatokat. A táblázatokat külön feltételek megadásával lehet szűkíteni. Miután az adatok szűrése megtörténik, megjelennek az egyes nyilatkozatok havi bontásban, a munkavállalók cafeteria elemeire bontva.

A táblázatot Excelben exportálni lehet, amely tartalmazza az elemek összesített adatait, a dolgozóknak járó juttatásokat havonta, illetve a munkavállalók választott cafeteria juttatásait szolgáltatónként.

A cafeteria szoftverben a nyilatkoztatás menüpont alatt lehetőség van a cafeteria-csomagok kezelésére. A szervezet itt adhatja meg a belső cafeteria csomagok összetételét, illetve speciális adatait.

Ha egy cafeteria csomag rögzítésére kerül sor, a program segítségével különböző paramétereket lehet beállítani:

- az egyszerűbb megkülönböztetés érdekében saját elnevezést lehet adni a csomagoknak,
- a csomagnak be lehet állítani az éves keretét, amelyet azok a munkavállalók használhatnak fel, akik nevéhez hozzá lesz rendelve a cafeteria csomag,
- paraméterként meg lehet adni azt is, hogy nyilatkoztatás szükséges-e (vannak olyan munkáltatók, akik fix elemeket juttatnak a munkavállalóknak, tehát nincs választási lehetőség a cafeteria elemekre vonatkozóan, így a nyilatkoztatás lebonyolítása sem szükséges),

- be lehet jelölni a halmozott keretfigyelés lehetőségét, ami lehetővé teszi, hogy a nyilatkoztatás során a munkavállalók arányosan töltsék ki a nyilatkozatukat, például ne költsék el az egész éves keretet már az első negyedévben,
- a nyilatkozat gyakorisága címszóra kattintva ki lehet jelölni, hogy milyen gyakorisággal történjen a munkavállalók nyilatkoztatása, például negyedévente, félévente vagy évente,
- ha egy kiválasztott cafeteria csomagnál bejelölésre kerül az alapértelmezett nevezetű négyzet, akkor az újként rögzített munkavállalóknál automatikusan azt a kijelölt csomagot rendeli hozzájuk a rendszer,
- a kitöltési időszaknál van lehetőség beállítani azt az időintervallumot, amikor a munkavállalók nyilatkozatának kitöltésére kerülhet sor (abban az időszakban, amely ezen az időintervallumon ki esik, már nincs lehetőség nyilatkozat kitöltésére),
- továbbá az alábbi paraméterek állíthatók be a cafeteria-csomagok menüpontban:
  - hónapok, ahol beállítható, hogy melyik cafeteria elemet melyik hónapban választhatják a munkavállalók,
  - címlet lépésköz, amelynek beállításával a munkáltató meghatározhatja, hogy az Erzsébet-utalványnál mekkora címletek közül választhatnak a munkavállalók,
  - havi minimum, havi maximum, éves minimum, éves maximum, ahol be lehet állítani, hogy minimum vagy maximum mekkora összeget lehet igényelni egy adott cafeteria elemből.

A nyilatkoztatás menüponton belül lehet továbbá a nyilatkozatok kezelésére kattintani. A nyilatkozatok kezelése funkcióval a munkáltató áttekintheti a munkavállalók nyilatkozatait, nyomon követheti, hogy milyen státuszban vannak, illetve azt is, hogy mennyien véglegesítették a nyilatkozatokat, és mennyi dolgozónak van az még függőben.

Ezen az oldalon különböző műveletek hajthatóak végre.

Lehetőség van csoportos emlékeztető e-mail küldésére a munkavállalóknak. Az emlékeztető körlevél küldése ugyanúgy funkcionál, mint a csoportos műveletek funkció alatt már bemutatott tömeges e-mail küldés funkció.

Olyan művelet is megvalósítható, amely varázsló segítségével olyan nyilatkozatot hoz létre, amely több dolgozó nevében nem egyenként, hanem egységesen valósul meg. Ezt a programban a csoportos kitöltés művelettel lehet elérni.

A nyilatkozatok nyomtatására is a nyilatkozatok kezelése menüpont biztosít lehetőséget. A rendszer a kiválasztott munkavállaló nyilatkozatát PDF formátumban menti a számítógépre, ahonnan már bármikor nyomtatható a dokumentum.

Az alábbi műveletek hajthatóak még végre:

- nyilatkozat megtekintése,
- nyilatkozat nyomtatása,
- nyilatkozat véglegesítése,
- nyilatkozat véglegesítésének visszavonása,
- összes nyilatkozat nyomtatása,
- nyilatkozat törlése.

A nyilatkozatokból lehetősége van a cafeteria adminisztrátornak a rendelés feladására, az időszak-, a jogosult nevének, az utalvány értékének, valamint a telephely megnevezésének megadásával.

Az utalványokat tartalmazó borítékokat kérni lehet név szerint, ekkor a kiszállított boríték fedlapján szerepel a munkavállaló neve, amely nagyban segíti az utalványok kiosztását, főleg, ha nagy létszámú intézményről van szó. A Somogy Megyei Kormányhivatal példáját vizsgálva, az ott dolgozók is névre szólóan feltüntetett borítékokban kapják meg a nekik járó cafeteria juttatásokat.

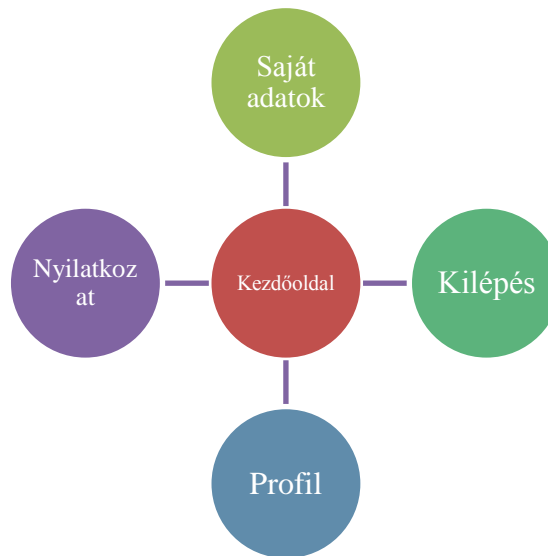
A borítékokat a megrendeléskor név nélkül is lehet igényelni, az előlapon feltüntetett érték meghatározásával. Az a lehetőség is adott, hogy a rendeléskor érték szerint csoportosítva igényelje a munkáltató az utalványokat, ekkor növekvő sorrendbe rendezetten fognak megérkezni az utalványok. Ez az opció csak kisebb létszámú intézményeknél célszerű, ahol nem okoz nagy gondot az utalványok kiosztása.

A rendelés véglegesítését követően miután a hónap zárolása befejeződött, már nyilatkozat módosításra és kitöltésre sem kerülhet sor.

A profil funkcióit a kezdőoldaltól lehet elérni. A profil oldalán a munkáltató megváltoztathatja a saját e-mail címét, illetve a megadott jelszavát.

A cafeteria szoftver funkciói az alábbiak (9. ábra) a munkavállaló oldaláról nézve:

9. ábra: A munkavállaló funkciói a cafeteria szoftverben

Forrás: A cafeteria szoftver használati útmutatója alapján saját szerkesztés

A kezdőoldalon a munkavállaló megtekintheti a rendszerrel kapcsolatos aktuális híreket, a naptárat és az aktuálisan igényelt juttatások alatt láthatja, hogy mely elemeket igényelte, valamint azt, hogy hogyan nyilatkozott.

A saját adatok menüpont alatt megtekintheti a felrögzített adatait. Ez az oldal csak az iskolakezdési támogatásban részesülő munkavállalóknak ad lehetőséget adat módosításra, mégpedig a jogosult gyermekek számát lehet megváltoztatni.

Ugyanezen menüpont alatt találhatóak a pénztárak. Itt lehetősége van a munkavállalónak nyilvántartani az adatait, a pénztári tagságaival illetve a SZÉP kártyával kapcsolatban. Természetesen reális adatok megadása szükséges, hogy a munkáltató valós adatokat tudjon a szolgáltató és hatóság felé továbbítani.

A nyilatkozat funkció alatt kell kitölteni a munkavállalóknak a saját cafeteria nyilatkozatukat. A szabályok, amelyek a nyilatkozatra vonatkoznak, ekkora beállításra kerültek a munkáltató által, tehát a munkavállalók a nyilatkozat kitöltésekor már e szabályokhoz kötöttek.

Ha a képernyőn az egyszerű nézet kerül kiválasztására, akkor az ott rögzített értékeket a rendszer automatikusan elosztja egész évre vonatkozóan arányosan. A havi nézeten belül lehet rákattintani a bővített nézetre, ahol a munkavállaló megadhat havonta változó értékeket is.

A nyilatkozatot el lehet menteni, de egészen addig a pontig, amíg a munkavállaló nem kattint rá a véglegesítés gombra, addig módosítható. Ha már nincs szükség módosításra, akkor a következő lépés a véglegesítés. A rendszer a véglegesítés gombra kattintással még egyidejűleg felteszi a kérdést, hogy valóban megtörténjen-e a nyilatkozat lezárása.

A véglegesítés lezárásával a nyilatkozat elfogadásra kerül, és ezután módosításra a munkavállaló részéről lehetőség már nem adott, de a munkáltató ezután kérésre fel tudja azt oldani.

A profil menüpont alatt változtathatja meg a munkavállaló az e-mail címét, vagy a megadott jelszavát.⁶⁰

3. A munkáltató feladatai a cafeteria rendszer működtetése kapcsán

3.1. Munkavállalói tájékoztató

A cafeteria rendszer kiépítésével kapcsolatban nélkülözhetetlen feladattá vált a munkavállalók megfelelő tájékoztatása, hiszen hogyan működhetne jól egy rendszer, ha a rendszerben szereplő résztvevők nem ismerik pontosan a témával kapcsolatos tudnivalókat. A munkáltatóknak kellő hangsúlyt kell fektetniük a kifogástalan és teljes körű tájékoztatásra, de ez sajnos nagyon sok helyen hiányos, és a cafeteria stratégia nem tartalmazza a kommunikáció tervét. A tájékoztatás fontosságáról nem szabad megfeledkezni, mert ezzel is el lehet érni a munkavállalók motivációját. A dolgozóknak nagy előny, ha magabiztosan tudják hogyan és mire használhatják fel a cafeteria elemeket. Egy ideális munkavállalói tájékoztató kiterjedt tartalommal rendelkezik (*10. ábra*).

---

⁶⁰ https://cafeteria.erzsebetutalvany.hu/docs/Cafeteria-szofver_hasznalati_utmutato.pdf (2015.04.10)

10. ábra: A munkavállalói tájékoztató javasolt tartalmi eleme

Forrás: a http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo_Cafeteria_praktikak_II_tcm108-590651.pdf alapján saját szerkesztés

A tájékoztatónak tartalmaznia kell továbbá:

- nyilatkoztatás folyamatát,
- határidőket,
- elérhetőségeket.⁶¹

A Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria nyilatkozat megtételével kapcsolatos tájékoztatója, amely - valamennyi kormánytisztviselő és munkavállaló részére elektronikus úton kerül megküldésre - 2015-ben az alábbiakról szól:

- a munkavállalók/kormánytisztviselők az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. programjával tölthetik ki 2015-évről a nyilatkozatukat,
- a cafeteria szoftver felületére belépni felhasználónévvel lehet, amely felhasználónévről a munkavállalók/kormánytisztviselők egy automatikus e-mailben értesülnek. A tájékoztatóban a generált levél érkezésének időpontja is megjelölésre kerül,

⁶¹ http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo_Cafeteria_praktikak_II_tcm108-590651.pdf (2015.03.26)

- a programba való belépés előtt jelszó beállítása szükséges a megadott hivatkozáson keresztül,
- a cafeteria keretösszege bruttó 200.000 Ft,
- a nyilatkozat tétel közben figyelembe kell venni a keretösszeget,
- a nyilatkozat tétel során lehetőség van a meghatározott cafeteria elemek havi összegeinek rögzítésére,
- a választható elemek felsorolása (Erzsébet-utalvány, SZÉP vendéglátás, SZÉP szállás, SZÉP szabadidő, Önkéntes Nyugdíjpénztár, Önkéntes Egészségpénztár, Iskolakezdési támogatás),
- az Erzsébet-utalvány maximum havi 8000 Ft összegű lehet,
- az iskolakezdési támogatás kizárólag július hónapban kérhető, ami maximum 31.500-, Ft-ot tehet ki gyermekenként,
- SZÉP juttatás esetén az OTP Szép kártyával még nem rendelkező munkavállalóknak/kormánytisztviselőknek a nyilatkozással egyidejűleg kell igényelniük a kártyát, egy kártyaigénylő lap benyújtásával,
- az új egészségpénztári-, és nyugdíjpénztári hozzájárulást igénylőknek pénztári tagsági okiratot kell benyújtaniuk a nyilatkozat mellékleteként,
- a program a bruttó keretösszeg figyelembevételével számolja ki a felhasznált vagy felhasználható értékeket,
- a nyilatkozatok lezárása a felületen a mentés, majd véglegesítés gomb megnyomásával történik,
- a nyilatkozat leadásának határideje,
- a nyilatkozatot 2 példányban kell kinyomtatni majd aláírni, ezután mindkét példányt a Somogy Megyei Kormányhivatal Bérgazdálkodási Osztályának eljuttatni,
- a továbbítás legkésőbbi időpontja,
- a nyilatkozat 1 példánya átvétel igazolást követően vissza kerül az öt megillető kormánytisztviselőhöz/munkavállalóhoz.⁶²

---

⁶² Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria nyilatkozatok kitöltésével kapcsolatos tájékoztatója 2015

3.2. Csoportos kommunikáció fontossága

Napjainkban egy vezető számára is az egyik legnagyobb feladatot jelenti a munkavállalók meggyőzése, ösztönzése a változások elfogadására. Ez ugyanúgy igaz a rugalmas cafeteria juttatásokra is. A legeredményesebb megoldás erre a kommunikáció. A kommunikáció nem egyszerű közlés. Többet jelent ennél, mert a kommunikáció kihívás, művészet, tudomány. El kell tudni érni, hogy a munkavállalók elkötelezetté váljanak a kitűzött céljaik mellett.⁶³

Számos lehetőség van arra, hogy a munkavállalók megismerjék a cafeteria rendszert, melyhez segítségül szolgálnak a kommunikáció egyes eszközei. A módszer kiválasztása előtt fel kell mérni, hogy a dolgozói összetétel és a kultúra alapján melyik forma a legmegfelelőbb az intézmény számára, és melyik eszközzel lehet legjobban elérni a kívánt eredményt (11. ábra).

11. ábra: A cafeteria rendszerhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

Forrás: a [http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo Cafeteria praktikak II tcm108-590651.pdf](http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo_Cafeteria_praktikak_II_tcm108-590651.pdf) alapján saját szerkesztés

⁶³ Poór József: Stratégiai dolgozói kommunikáció és rugalmas juttatások. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 238

A következőkben részletesen bemutatom, hogy melyik eszköz mit tartalmaz.

1. Munkavállalói kézikönyv

Egy tájékoztató anyag, amely könnyedebb és olvasmányosabb stílusban íródott, mint a cafeteria szabályzat. A kézikönyv részletesen tartalmazza a rendszer tulajdonságait, az adott szolgáltatók elérhetőségeit, a juttatási elemek alkalmazhatóságát.

Ebben a kommunikációs eszközben a hangsúly a cafeteria elemek részletes megismerésén van. Ha ezáltal sikerül teljes körű tájékoztatást elérni, akkor bármely munkavállaló ki tudja választani az élethelyzetéhez igazodóan legkedvezőbb cafeteria elemet, és ezzel bizonyosan a motiváció növekedése is biztosabbá válik.

Természetesen a Hivatal számára sem utolsó szempont, ha az alkalmazott megfelelő felkészítést és tájékoztatást kap, mivel ekkor a nyilatkozatát is egyszerűbben és hatékonyabban meg tudja tenni, így a bérgazdálkodás munkatársainak feladatai is könnyebbé válnak.

A munkavállalói kézikönyv a legmegfelelőbb választás az olyan intézményekben, ahol a tájékoztatás nagy létszámú alkalmazottra irányul, és nincs mód kisebb csoportokban történő tájékoztatásra.

2. Prezentáció

Széleskörű módot nyújt a tájékoztatásra a prezentáció, mint kommunikációs eszköz. Egy prezentációval kísért előadás alatt kialakulhat interaktív beszélgetés, a munkavállalók közvetlenül informálódhatnak, illetve megkérdezhetik, azt, amit tudni szeretnének a rendszerrel kapcsolatban. A prezentációban elsődlegesen a cafeteria rendszer és elemeinek átfogó bemutatására érdemes fókuszálni. Az ajánlott létszám, ahhoz hogy előadásonként megfelelően megértsék a résztvevők a rendszert, maximum 30 fő. Ha erre a kommunikációs eszközre esik a választás, akkor érdemes kötelezővé tenni a munkavállalók számára a részvételt, az esetleges félreértések megelőzése érdekében. A prezentáció idő igényes, hiszen a téma széleskörű és nehezen megérthető. Javasolt 40-60 percet egy előadásra szánni.

3. Fogadóórák

Egy fogadóóra alatt bizalmasabb légkör kialakulására van esély, mint egy közös előadás keretében. A munkavállalók így négyszemközt kérdezhetnek közvetlenül a szakértőtől. Mielőtt egy intézmény fogadóórára adna lehetőséget, érdemes tájékoztatást tartani vagy munkavállalói kézikönyvet kiadni, hogy a dolgozók tisztában legyenek az alapvető

tudnivalókkal, és ezután a további kérdésekre a fogadóórán megkaphatják a válaszokat. A fogadóóra időpontját úgy kell meghatározni, hogy bármely munkavállaló, aki többet szeretne tudni, részt vehessen.

4. Specifikus megoldások

Rengeteg érdekes megoldással lehet felhívni a munkavállalók figyelmét a cafeteria rendszerre, például plakátok, figyelemfelkeltő eszközök segítségével, amelyek érdekesebb módon teszik lehetővé a munkavállalók számára a cafeteria rendszer megismerését.

Amennyiben van rá lehetőség, érdemes valamennyi kommunikációs eszközt alkalmazni a sikeres megismertetés érdekében. Több csatornán, megoldáson keresztül ugyanis az információk jobban megmaradnak, és a nyilatkoztatás időszaka is sokkal gördülékenyebben lezajlódhat.⁶⁴

3.3. Munkavállalók nyilatkoztatása

A nyilatkozat a juttatási elemek együttes rögzítésére szolgál, ami a legfontosabb alapdokumentuma a cafeteria rendszernek.⁶⁵ A nyilatkozat levezénylése során a gördülékenység és hatékonyság fontos szempont, ha egy megfelelő rendszer bevezetése a cél. A cél elérésének egyik módja pedig a rövid gyakorlati útmutató készítése, mellyel felkészültebbé válhatnak a munkavállalók. Az útmutató az alábbi szempontokra hívja fel a figyelmet:

- a cafeteria nyilatkozat, illetve esetektől függően kiegészítő nyilatkozatok kitöltésének folyamata,
- nyilatkozás során szükséges adatok, iratok, dokumentum,
- helyszín, leadás időpontjának határideje.

Nagy dolgozói létszámú intézmények esetében, ahogy a Somogy Megyei Kormányhivatalnál is lényeges a nyilatkoztatás optimális megszervezése a hatékonyság és egyszerűség érdekében. Ahogy már korábban említettem a kommunikációnál a tájékoztatás fontosságát, ugyanúgy aktuális szempont a nyilatkoztatással kapcsolatban is, arra való tekintettel, hogy azok a dolgozók, akik megfelelő tájékoztatásban

---

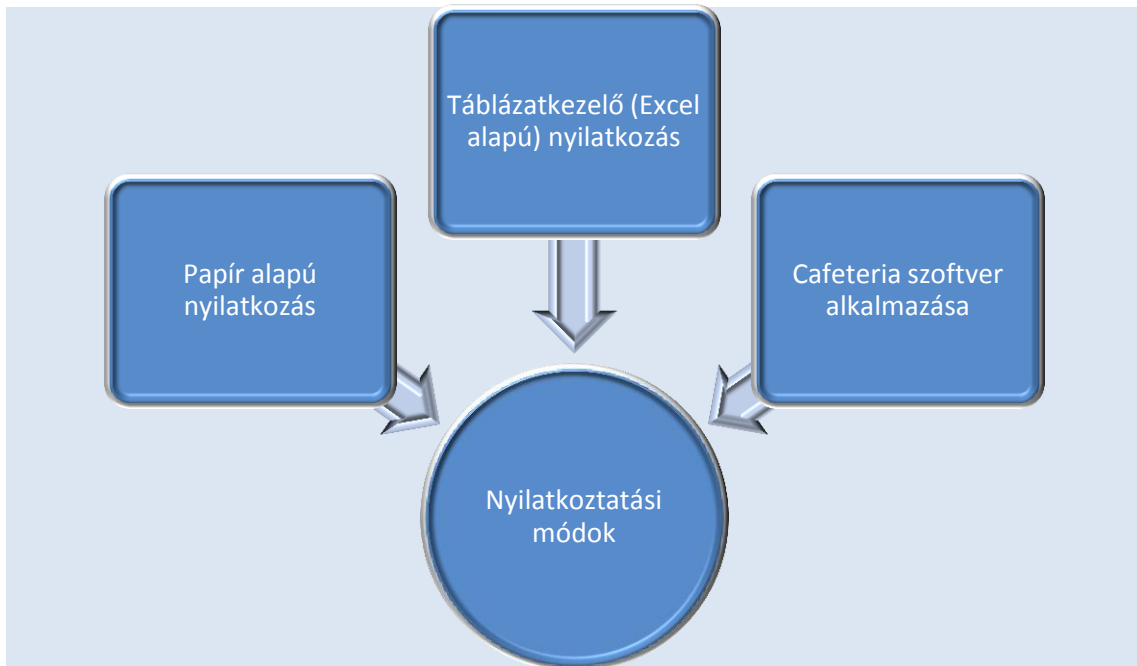
⁶⁴ http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo_Cafeteria_praktikak_II_tcm108-590651.pdf (2015.03.26)

⁶⁵ Poór József: Adminisztrációs és informatikai szempontok. In: RUGALMAS ÖSZTÖNZÉS rugalmas juttatások. p. 153.

részesültek, gyorsabban és kisebb hibával tudnak nyilatkozatot tenni, amitől gördülékenyebbé válik a rendszer és ez által a bérgazdálkodás szakembereinek feladata is.

A nyilatkoztatás eltérő módszerekkel történhet (12. ábra) függően a munkavállalók számától, anyagi-és infrastrukturális helyzetétől.

12. ábra: A munkavállalók nyilatkoztatásának módszerei

Forrás: a http://kitekinto.hu/gephaz/2013/11/20/bonyolult_nyilvantartasok_helyett_cafeteria_szoftver/#.VSAN6vysW-0 alapján saját szerkesztés

A papír alapon történő nyilatkozás

A legkorábbi nyilatkoztatási formának tekinthető a papír alapon történő nyilatkozat adás, melynek során egy, már előre kinyomtatott formanyomtatványt ki kell tölteni, - majd aláírni-. Hátránynak minősül, hogy sajnos papír alapon magasabb arányú hibás vagy hiányos űrlap keletkezik. Ez annak köszönhető, hogy nincs lehetőség előre testreszabott szabályozó megoldásokra.

Táblázatkezelő használata

Nagy előny, hogy az MS Excel alkalmazás segítségével kitöltött nyilatkozatok esetén el lehet végezni számításokat, és be lehet építeni előre paraméterezett szabályokat, amelyek megkönnyítik a kitöltést.

Cafeteria szoftver alkalmazása

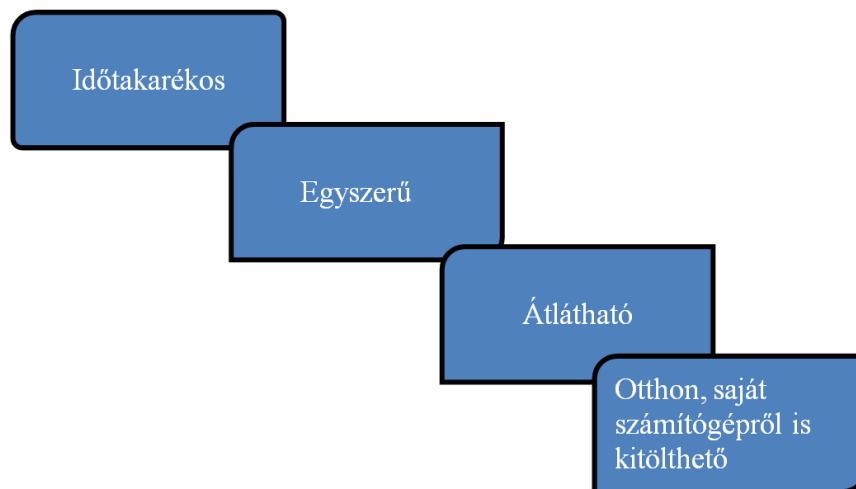
A szoftverrel zajló nyilatkozás napjainkban a legelterjedtebb nyilatkoztatási módszernek minősül.⁶⁶ Nincs ez másképp a Kormányhivatalnál sem, ahol minden munkavállalónak online felületen a szoftver használatával kell nyilatkoznia arról, hogy mely juttatási elemet szeretné igénybe venni.

Az elektronikus nyilatkoztatás egy olyan rendszer, amely hatékonyan segíti és egyszerűsíti a munkáltatók feladatait. A béren kívüli juttatásokra való igény növekedése miatt széleskörű munkát von maga után az adminisztráció, ezért praktikus megoldás valamilyen szoftver alkalmazása.

Az elektronikusan nyilatkozattétel előnyt jelent a munkavállalóknak és a munkáltatónak is (13. ábra). Nem csak a munkavállalóknak nagy előny a cafeteria szoftver használata, a munkáltatói oldalról nézve egy ideális szoftver használatával számottevően csökkenteni lehet a béren kívüli juttatások adminisztrációs költségeit.

Elektronikusan könnyedén át lehet tekinteni és nyomon követni a változásokat, és az ellenőrzés lehetősége is adott.⁶⁷

13. ábra: Az elektronikus nyilatkozattétel előnyei

Forrás: a http://kitekinto.hu/gephaz/2013/11/20/bonyolult_nyilvantartasok_helyett_cafeteria_szoftver/#.VSAN6vysW-0 alapján saját szerkesztés

⁶⁶ http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo_Cafeteria_praktikak_II_tcm108-590651.pdf (2015.03.26)

⁶⁷ http://kitekinto.hu/gephaz/2013/11/20/bonyolult_nyilvantartasok_helyett_cafeteria_szoftver/#.VSAN6vysW-0 (2015.04.02)

3.4. Adminisztrációs feladatok elvégzése

A cafeteria rendszer bevezetése és működtetése komplex feladatnak minősül, amely komoly adminisztrációt von maga után. Bonyolultabb elvégezni, mint az illetményszámfejtést, illetve az illetmény kifizetését főleg azért, mert a cafeteria csomag elemei közül választani lehet. A komplexitást az adja, hogy az egyes juttatásokhoz eltérő szorzókat kell használni, különböző értéksávokat kell alkalmazni. A cafeteria ügyintézés speciális, magas szintű tudást, illetve hozzáértést igényel. Manapság komoly akadályt nem jelent az efféle szolgáltatás, szakértelem valamint informatikai háttér beszerzése, de számolni kell azzal, hogy ez többletköltséget és komoly időráfordítást igényel.⁶⁸

Egy működőképes cafeteria rendszernek az egyik alappillére az adminisztráció. Az alapja a jól elvégezhető adminisztrációnak az intézmény cafeteria szabályzata. A cafeteriaival kapcsolatos feladatok optimalizálása ugyanolyan fontosnak minősül, mint a jogi megfelelés. Tehát, ha az ügyintéző nem tudja ellátni a feladatát, mert például a cafeteria szabályzat hiányos, akkor bármelyik alappillér felborulhat. Példa, hogy ha túlterhelés miatt nem tud elkészülni időben néhány fontos dokumentum, akkor a kedvezményes adózás előnyeinek kihasználtsága máris hiányzik, amivel a jogi, illetve a munkáltatói alappillér felborul.

Az adminisztráció elvégzésében rengeteg segítséget nyújt a cafeteria szoftver használata. A program használata közben Excel alkalmazásával végre lehet hajtani szinte minden felmerülő feladatot. A cafeteria szoftvereket olyan szakemberek fejlesztették ki, akik ezzel foglalkoznak, így a rendszerben az adminisztráció megfelelő működéséhez szükséges dokumentumok már rendelkezésre állnak. Megfelelő szoftver használatával napjainkban már egy gombnyomással el lehet küldeni a megrendeléseket a szolgáltatóknak, és a rendszer valamennyi jogi szabályozást betartat az ügyintézőkkel.⁶⁹

A Somogy Megyei Kormányhivatalnál a Bérgazdálkodási Osztályon cafeteria ügyintézők végzik el a szakterülettel kapcsolatos feladatokat, valamint az adminisztrációt. Helyben történik a nyilatkozatok kezelése, az utalványok megrendelése, az utalványok kiosztása, a Magyar Államkincstárnak történő

---

⁶⁸ Budapest Management Review- A cafeteria-rendszer továbbfejlesztésének lehetőségei-múlt, jelen,jövő
In: Vezetéstudomány p.7

⁶⁹ Fata László- Optimális adminisztráció-alappillér In:Cafeteria kalauz p. 65-70.

adatszolgáltatás és minden egyéb speciális feladat, ami a rendszer rugalmasságát is megköveteli.

Vannak olyan szervezetek, intézmények, vállalatok, ahol nem rendelkeznek megfelelő kapacitással a cafeteria adminisztráció elvégzéséhez. Ilyen esetben általában külső közvetítőn keresztül történik a rendszerben felmerülő feladatok elvégzése. A közvetítő ellenérték fejében például szakszerű szolgáltatást nyújt, az adminisztráció nehézségeinek megoldásához rendelkezésre áll, elvégzi a tájékoztatást, jogi segítséget nyújt.⁷⁰

4. Cafeteria népszerűsége, létjogosultsága és előnyei Magyarországon

„Az OTP SZÉP kártya a hazai Cafeteria piac egyik sikertörténetének mondható. Az első plastik kibocsátása óta eltelt 4 év során több mint 141 milliárd forint áramlott az immáron 810 000 kártyabirtokos alszámláiról a gazdaságba, lendületet adva ezzel a belföldi turizmusnak és vendéglátásnak. Csak 2014 során 55 milliárd forintnyi juttatást használtak fel az OTP SZÉP kártyások, ami 8 százalékkal több, mint 2013-ban. Ez is mutatja, hogy a munkavállalók kedvelik, és előszeretettel használják ezt a Cafeteria juttatást. A hatékony és kényelmes felhasználást mi az OTP Bankcsoportnál folyamatos innovációkkal és az elfogadóhelyi hálózat bővítésével kívánjuk megkönnyíteni. A kibocsátók közül egyedül az OTP SZÉP kártya rendelkezik okostelefon alkalmazással, aminek segítségével bármikor megtalálhatjuk a hozzánk legközelebb fekvő elfogadóhelyet, és ellenőrizhetjük egyenlegünket. Jelenleg 24 000 elfogadóhely 47 000 féle felhasználási lehetőséggel várja kártyabirtokosainkat.”⁷¹

Az OTP Bank vezérigazgató-helyettesének, Kovács Antalnak a szavaiból világosan kiderül, hogy a SZÉP kártya juttatás szárnyal, és ez a siker a kormányzat eredeti terveinek enyhítése miatt 2015-ben is folytatódik, hiszen a SZÉP kártyát továbbra is optimális feltételek kíséretében adhatják a munkáltatók. Az, hogy nem történt változás a SZÉP juttatásokkal kapcsolatosan az adózás területén, jelentős előny az ország számára, mert a gazdaság illetve turizmus területén óriási szerepe van az említett béren kívüli juttatásnak.

---

⁷⁰ Budapest Management Review- A cafeteria-rendszer továbbfejlesztésének lehetőségei-múlt, jelen,jövő
In: Vezetéstudomány p.7

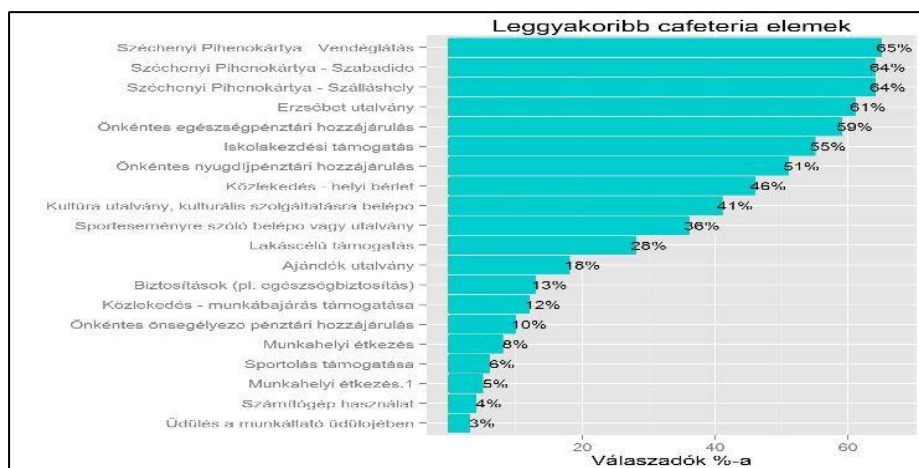
⁷¹[http://www.mfor.hu/cikkek/Kenyelmes-es-nepszeru_Tovabbra-is-kedvezo-a-SZEP-kartya.html](http://www.mfor.hu/cikkek/Kenyelmes-es-nepszeru-Tovabbra-is-kedvezo-a-SZEP-kartya.html)
(2015.04.05)

A 2015-ös év elején történő adóváltozások a cafeteria keretösszegére tekintettel közvetlenül, mintegy a magyar munkavállalók felét befolyásolják. Az OTP Pénztárszolgáltató reprezentatív kutatásából kiderül ugyanis, hogy az elmúlt évben a hazai dolgozók 54%-a jutott hozzá valamely béren kívüli juttatáshoz.

A magyar gazdaságra jó hatással van a SZÉP kártya és a folytonos növekedés szám is azt mutatja, hogy a dolgozók megszerették és felhasználják a juttatás adta előnyeit. Az OTP Pénztárszolgáltató 1000 fős reprezentatív kutatását vizsgálva az is világossá vált, hogy azok a dolgozók, akik SZÉP kártya juttatásban részesülnek, másfélszer elégedettebbek, mint azok, akik más juttatási formát választottak. A kártyának van felhasználási ideje, amiről a kártyatulajdonosok 2%-ának nem volt tudomása. A válaszadók 96%-ának 2014 májusára nem volt lejáró egyenlege, tehát felhasználták a juttatásukat.⁷²

A 2014-es év a SZÉP juttatások által rekord évet hozott a feltöltések, illetve felhasznált összegek területén. Számokban: az elmúlt évben a munkáltatóknak a szolgáltatók felé összességében 57 milliárd forint kötelezettségük állt fent, amit 810 ezer darab SZÉP kártyára töltöttek fel, amiből a dolgozók által 55 milliárd forint került felhasználásra, ami a 2013-as évhez képest 8, illetve 11 %-os növekedést jelentett.⁷³

14. ábra: Felmérés a leggyakoribb cafeteria elemekből

Forrás: A Szent István Egyetem és Pécsi Tudományegyetem kutatóinak felmérése

⁷²http://kitekinto.hu/gephaz/2015/02/19/kenyelmes_es_nepszer_tovabbra_is_kedvez_a_szep_kartya/#.VSEVztysW-0 (2015.04.05)

⁷³<http://www.azenzem.hu/cikkek/ezek-lesznek-az-iden-a-cafeteria-sztarjai/2300/> (2014.04.04)

A Szent István Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem felméréshez 271 cég és intézmény csatlakozott. A felmérésből látható (14. ábra), hogy 2015-ben a válaszadók 65 %-a a SZÉP kártya vendéglátás alszámláját választotta, továbbá a szabadidő és szálláshely alszámla szintén a legnépszerűbbek közé tartozik, ahogy az elmúlt évben is. A SZÉP kártyát az Erzsébet-utalvány és az egészségpénztári hozzájárulás követi. A kutatás alátámasztja, hogy a keretösszeg szabályozásának ellenére sem csökkent a munkáltatók érdeklődése a juttatások iránt.

Az Erzsébet-utalványt a megkérdezettek 61%-a választotta, így ez a juttatási forma is nagy népszerűségnek örvendett különböző típusai miatt (6. táblázat), ahogy az elmúlt években is.⁷⁴

A kormány határozata alapján nem csak béren kívüli juttatásként adható, hanem szociális juttatásként is. Ami azt jelenti, hogy, akiknek rendszeres szociális juttatás jár azoknak a 10.000 Ft-os havi összegből 5.000 Ft-ot Erzsébet-utalványként kell adni.

A kormány döntésének a célja ezzel az volt, hogy a szegényebb körülmények között élő családok a segély egy részét elsődlegesen élelmiszerre, illetve gyermekeik szükségleteikre fordítsák.

6. táblázat: Utalvány fajtái 2015-ben

Az Erzsébet-utalvány típusai 2015 évben
Étkezési
Gyermekvédelmi
Iskola
Szabadidő
Ajándék

Forrás: a <http://officina.hu/gazdasag/39-erzsebet-utalvany> alapján saját szerkesztés

⁷⁴ http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/cafeteria_2015_kiderult_kik_jartak_a_legjobban.593112.html (2015.03.31)

A cafeteria piacon az Erzsébet-utalvány gyorsabban vált népszerűvé, mint a SZÉP kártya és mára már több mint 2 millióan használják. A kereskedelmi szektorban rendkívüli forgalomnövekedést okozott. 2013-ban az utalvánnyal történő kifizetések már a kiskereskedelem forgalmának 1-2 %-át is kitették.

2015-ben meghirdetésre kerültek az Erzsébet program pályázata, melyeknek újdonsága, hogy a nyugdíjasok ingyenes fürdésre jogosító belépőt igényelhetnek az Erzsébet-utalványhoz tartozó pályázat keretein belül.⁷⁵

Ahogy a felmérés eredményeként érintettem, **az egészségpénztári hozzájárulást** is nagy érdeklődéssel választották a munkavállalók 2015-ben. Az érdeklődés annak is köszönhető, hogy ha az önkéntes nyugdíjpénztári és egészségpénztári juttatásokat a munkavállaló fizeti, akkor:

„Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár magánszemély tagja az adóbevallásában tett nyilatkozat, munkáltatói adómegállapítás esetén a munkáltatónak átadott nyilatkozat alapján rendelkezhet az összevont adóalapja adójának az adókedvezmények levonása után fennmaradó részéből a következők szerint meghatározott összegek átutalásáról (a továbbiakban: önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozat):

- a) az önkéntes kölcsönös pénztár(ak)ba az adóévben az általa a tagi jogviszonyára tekintettel befizetett összeg, valamint az egyéni számláján jóváírt, e törvény szerint az adóévben megszerzett egyéb jövedelmének minősülő összeg együttes értékének 20 százaléka,..”.*⁷⁶ Tehát a tag rendelkezhet a pénztárba befizetett összeg 20%-ának visszaigényléséről.⁷⁷

A Kutatócentrum kérdőíves kutatása online felületet zajlott 2015. január 30 és február 3. között. A felmérés kérdéseire 1050 fő adott választ. A kérdőív alapján kiderült, hogy hány fő spórol a nyugdíjra, ki mennyi pénzt tesz félre havonta, valamint az is, hogy a cafeteria juttatásain keresztül mennyien gondoskodnak Önkéntes Nyugdíjpénztár vagy Egészségpénztár által a jövőjükéről. A cafeteria juttatásai tehát lehetőséget adnak arra is, hogy a munkáltató által a munkavállalók előre gondoskodjanak a nyugdíjas éveikről, ami a későbbiekben hasznára válhat a dolgozóknak.

A kérdőív eredménye megmutatta, hogy az adókedvezmény miatt szeretik a legjobban a pénztárakat a munkavállalók, majd a kedvezményt követi a hozam, illetve az alacsony

⁷⁵ <http://officina.hu/gazdasag/39-erzsebet-utalvany> (2015.04.06)

⁷⁶ 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról, 44/A. § (1)

⁷⁷ <http://www.ritmus.hu/cikk/124/> (2015.05.09)

költségek. A megkérdezett 1050 fő negyede választott valamely pénztári támogatást a cafeteria juttatásokon keresztül. Kiderült az, is hogy 10-ből 4-en semmilyen béren kívüli juttatást nem kapnak a munkáltatójuktól.

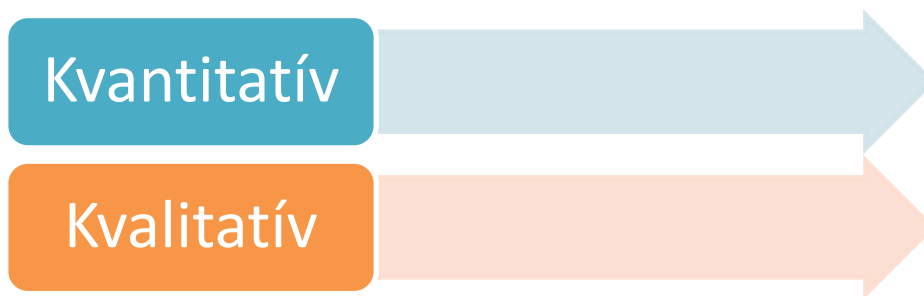
A Stabilitási Pénztárszövetség felmérést bemutató ábra az 5. számú mellékletben található.⁷⁸

5. Cafeteria rendszerrel kapcsolatos primer kutatás a Somogy Megyei Kormányhivatalnál

5.1. A kutatás módszertana

Alapvetően kétféle kutatási módszer (15. ábra) különíthető el a piacgazdaságban

15. ábra: Alapvető kutatási módszerek a piacgazdaságban

Forrás: a www.mediapedia.hu alapján saját szerkesztés

A kvantitatív módszer használatával minden esetben számszerű, mérhető végeredményeket kaphatunk, olyan kérdésekre, mint a „hány százalék?”, „mennyi”? mennyien”?. A módszer sajátossága, hogy mennyiséget mér, számszerű adatokat nyújt, amelyeket elemezni, összegezni lehet különböző statisztikai, matematikai és egyéb módszerekkel.⁷⁹ Magas megbízhatóságot ad. A módszer fajtái közé az alábbiak sorolhatóak:

- strukturált interjú,
- kérdőíves interjú,
- szisztematikus adatgyűjtés.⁸⁰

⁷⁸ http://cafeteria.blog.hu/2015/02/26/csucson_az_adokedvezmeny (2015.04.05)

⁷⁹ Dr. Majoros Pál: Kutatási és elemzési módszerek, technikák, In: A kutatómódszertan alapjai Tanácsok, tippek trükkök (nem csak szakdolgozat – íróknak) Perfekt kiadó, 2011 p.140

⁸⁰ <http://mediapedia.hu/kvantitativ-kutatasi-modszer> (2015.05.09)

A kvalitatív módszer alkalmazásával, a számszerű eredményekkel ellentétben, a megkérdezettek reakciói, cselekedetei segítenek a feltett kérdésekből a lényeget leszűrni, megértetni. A módszer lényege a minőség mérése, jellemzése. A folyamat erőssége az érvényesség, ami azt jelenti, hogy ha a megkérdezett válaszol, akkor biztosan megadja a felmerülő kérdésekre a választ. A kutatónak a módszer használatával lehetősége van közelebbi kapcsolat kialakítani az alanyokkal, így olyan területeket is érinthet, amelyek érintésére a kvantitatív módszerrel nincs lehetőség.⁸¹

Primer kutatásom elkészítéséhez a kvantitatív kutatási módszernek egyik népszerű típusát használtam, a kérdőíves interjút. A kérdőívet anonim módon töltötték ki a Somogy Megyei Kormányhivatal két osztályának megkérdezett dolgozói. A felmérés nem volt reprezentatív, 50 fő részvételével történt, ugyanakkor eredményeim alkalmasak lesznek arra, hogy a gyakorlatban érvényesülő tendenciákra rámutathassanak. A kutatással az alábbi hipotéziseim igazolására törekszem:

H1: A jövedelmi viszonyok és a választott cafeteria elemek között összefüggés mutatható ki.

H2: Az elmúlt évi (2014) és az idei nyilatkozatok (2015) jelentősen eltérnek egymástól.

H3: A cafeteria elemek közül egyértelműen kijelölhető a legnépszerűbb elem.

H4: A kialakított rendszerrel az alkalmazottak elégedettek.

A kérdőívemben feltett kérdések többségére előre felsorolt lehetőségek közül kellett választani (zárt kérdések), de a kérdőív tartalmazott értékelő skálát és válasz mátrixot is. Vizsgálati mintanagyság: 50 fő.

Célcsoport: a Somogy Megyei Kormányhivatal dolgozói.

Adatfelvétel időpontja: 2015.04.20-2015.05.10

Az adatfeldolgozás módszere: statisztikai módszerek.

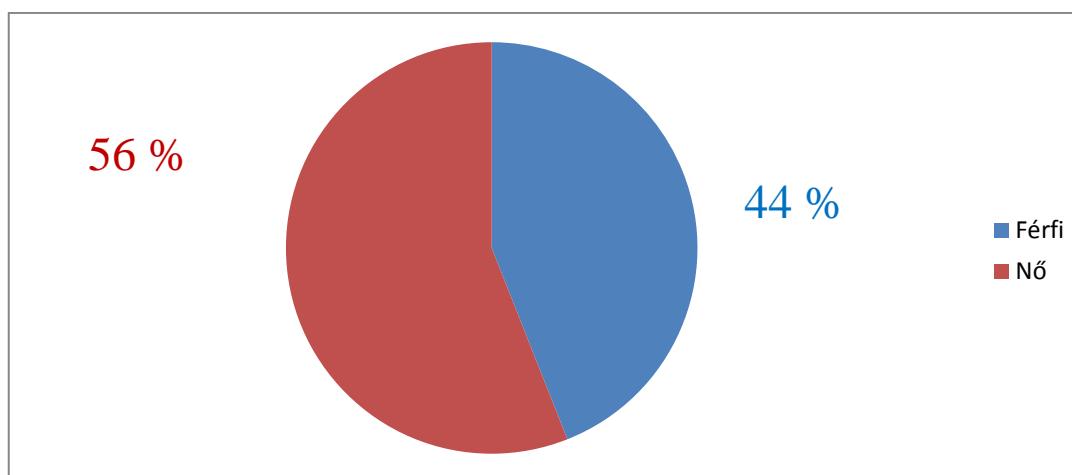
⁸¹ <http://mediapedia.hu/kvalitativ-kutatasi-modszer> (2015.05.09)

5.2. A kutatás eredményei

Az alábbiakban ismertetni fogom a kérdéskörökre kapott válaszokat, eredményeiket és az ezekből kapott összefüggéseket.

1. kérdéskör: Demográfiai jellemzők

16. ábra: Nemek szerinti megoszlás

Forrás: a kérdőív eredményei alapján saját szerkesztés

A kérdőívet 28 nő és 22 férfi töltötte ki, tehát nemi hovatartozás alapján a nők választási döntéseit ismerhetjük meg arányaiban nagyobb mértékben (16. ábra). A válaszadók átlag életkora 40 év, vagyis alapvetően a középkorúak véleményét tartalmazzák az eredmények. A megkérdezettek 60%-a házas, 26% egyedülálló és a fennmaradó 14 % elvált vagy élettársi kapcsolatban él (17. ábra). A családi állapot lényeges szempont lehet a cafeteria elemek választásánál. A kitöltők nagy része Kaposváron vagy környékén lakik, és mindannyian a Somogy Megyei Kormányhivatal munkatársai.

17. ábra: Családi állapot

Forrás: a kérdőív eredményei alapján saját szerkesztés

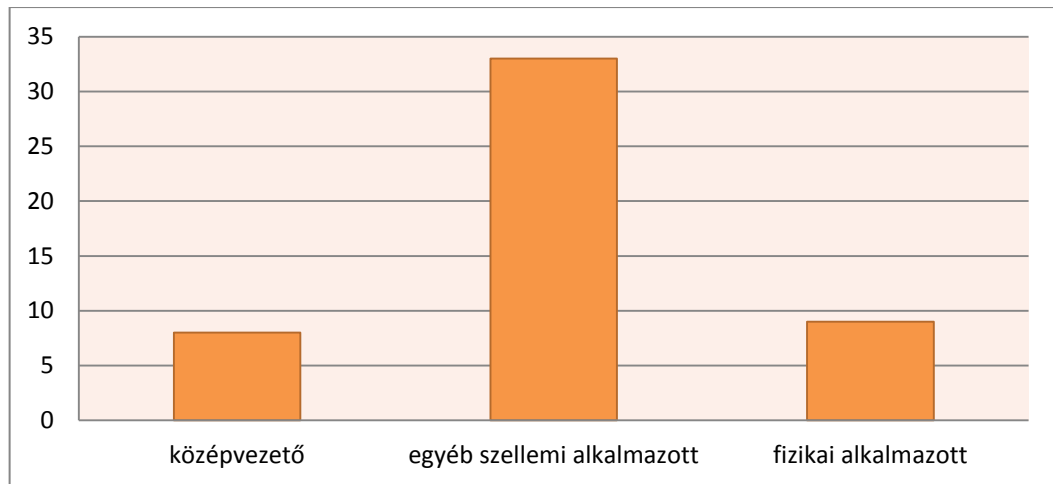
2. kérdéskör: Beosztás, jövedelmi viszony

A közszférában a beosztás az iskolai végzettségtől függ, és összhangban áll a jövedelmi viszonyal is, tehát minél magasabb beosztásban dolgozik valaki, annál több illetménybérre jogosult. Fontos kérdésnek találtam a jövedelmi viszonyról szóló kérdés kérdőívbe integrálását azért, hogy összefüggéseket tudjak keresni az illetmény nagysága és a választott juttatások között.

A kérdőívre felsővezetőtől nem kaptam választ. A válaszadók többsége (66 %) az egyéb szellemi alkalmazottak közé sorolható, a második legtöbb válaszadó (18%) fizikai alkalmazott volt és 16 % tartozott a középvezetők közé (18. ábra). A jövedelmi helyzet behatárolására 5 intervallumot adtam meg 100 ezer Ft alatti összegtől terjedően 300 ezer Ft feletti összegig. Valamivel kevesebb, mint a válaszadók felének (21 fő) a havi nettó jövedelme 101-150 ezer Ft közé esik. 13-an kevesebbet keresnek havonta 100 ezer Ft-nál és a fennmaradó 7 személy keresete van csak 200.000 Ft fölött, közülük 2

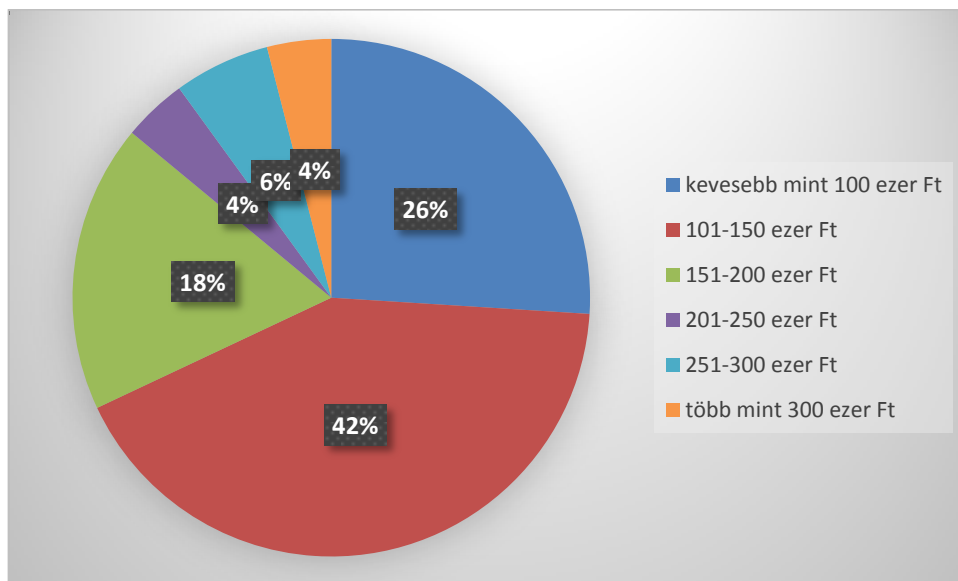
dolgozó bére a 300.000 Ft-ot is meghaladja (19. ábra). Összességében tehát a szerényebb jövedelmi helyzetűek válaszait ismerhetjük meg a felmérésből.

18. ábra: A válaszadók beosztása

Forrás: a kérdőív eredményei alapján saját szerkesztés

19. ábra: A munkavállalók havi nettó bérének megoszlása

Forrás: a kérdőív eredménye alapján saját szerkesztés

3. Kérdéskör: A választott cafeteria elemek 2014-ben és 2015-ben

Ebben a részben három kérdésre kerestem a választ. Elsősorban azt vizsgáltam, hogy volt-e kimagasló változás a választott cafeteria elemek között a két évet összehasonlítva, vagy a megkérdezettek nagy része mindkét évben ugyanazokat az

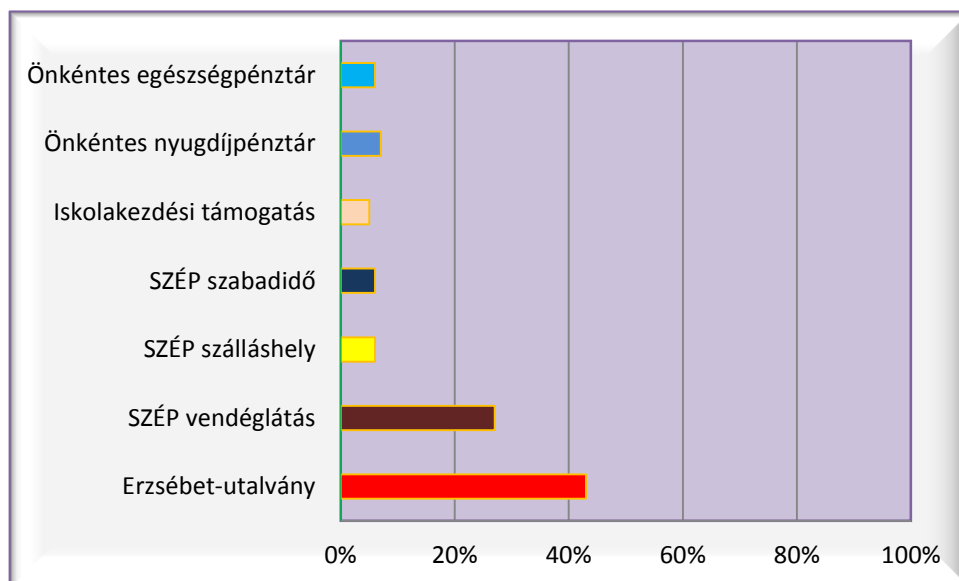
elemeket választotta-e. Amennyiben volt változás, a két vizsgált év viszonylatában mi lehetett ennek az oka.

A második vizsgálati szempontom arra vonatkozott, hogy van-e összefüggés a jövedelmi viszony és a kiválasztott cafeteria elemek között.

A harmadik szempontként pedig azt szerettem volna megtudni, hogy melyik a legnépszerűbb cafeteria elem a munkavállalók körében.

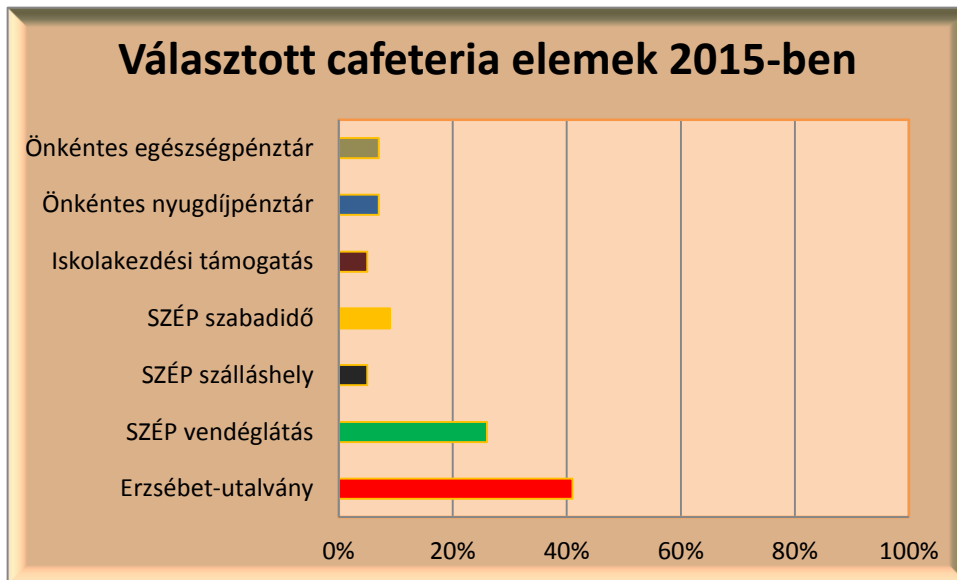
Az első felvetésemre a válasz, hogy a megkérdezettek néhány százalékos eltéréssel, de alapvetően ugyanazokat az elemeket választották 2015-ben is, mint amelyeket 2014-ben (20. és 21. ábra). Ez azt mutatja, hogy vagy elégedettek voltak azokkal a cafeteria juttatásokkal, amelyekről az elmúlt évben lenyilatkoztak, vagy ha nem is elégedettek a cafeteria rendszer által kínált megoldásokkal, az elmúlt évi gyakorlatnál jobbat nem tudtak 2015-ben sem kialakítani maguknak.

20. ábra: Választott cafeteria elemek 2014-ben

Forrás: a kérdőív eredménye alapján saját szerkesztés

21. ábra: Választott cafeteria elemek 2015-ben

Forrás: a kérdőív eredménye alapján saját szerkesztés

Az elemzés kimutatta továbbá azt is, hogy van-e összefüggés a kereset nagysága és a választott cafeteria elemek között. Az Erzsébet-utalvány választása volt a legelterjedtebb azon munkavállalóknak körében, akiknek a keresete 100 ezer Ft alá tehető, vagy a következő 101-150 ezer Ft közötti kategóriába esik. Ugyanez állapítható meg inverz módon is, vagyis azok a munkavállalók, akiknek a keresete 200 ezer Ft felett van, legtöbb esetben SZÉP vendéglátást vagy szálláshelyet választottak. Ebből arra lehet következtetni, hogy az alacsony jövedelműek a cafeteria keretében kénytelenek alapszükségleti igényeiket kielégíteni, és csak a tehetősebb alkalmazotti kör tud szabadidős, szórakozási célra fordítani keresetének cafeteria rendszerből adódó többletéből.

A harmadik megfigyelésem az elemek népszerűségével kapcsolatos (7. táblázat). Ahogy 2014-ben, úgy 2015-ben is az Erzsébet-utalvány volt a legelterjedtebb cafeteria juttatás a Kormányhivatal dolgozóinak a körében. A második legtöbb a SZÉP kártya vendéglátás alszámlája, ugyanúgy mind a két vizsgált év esetében. A tendencia a fentebb említett jövedelmi viszonyokbeli okokra vezethető vissza.

7. táblázat: Az elemek népszerűsége 2014, 2015

Cafeteria elem	2014	2015
Erzsébet-utalvány	43%	41 %
SZÉP vendéglátás	27 %	26 %
SZÉP szállás	6 %	5 %
SZÉP szabadidő	6 %	9 %
Iskolakezdési támogatás	5 %	5 %
Önkéntes nyugdíjpénztár	7 %	7 %
Önkéntes egészségpénztár	6 %	7 %

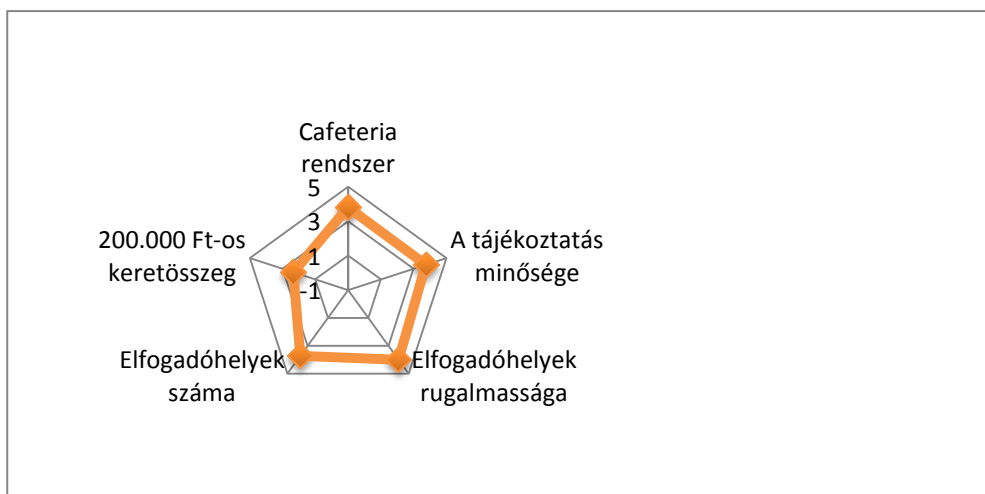
Forrás: a kérdőív eredménye alapján saját szerkesztés

4. Kérdéskör: Elégedettség vizsgálat

Vizsgált területek:

- a cafeteria rendszerének egészével kapcsolatban,
- a tájékoztatás minőségével összefüggésben,
- az elfogadóhelyek rugalmasságát illetően,
- az elfogadóhelyek számosságával összefüggésben,
- évi bruttó 200 ezer Ft-os keretösszeg vonatkozásában kerültek meghatározásra.

22. ábra: Ön mennyire elégedett?

Forrás: a kérdőív eredménye alapján saját szerkesztés

A 4. kérdéskörben 1-5-ig terjedő skálán mértem fel a dolgozók elégedettségét a fenti tényezőkkel kapcsolatban (22. ábra). Az értékeléskor az 1 (elégedetlen) és az 5 (kiemelten elégedett) skála között lehetett választani, az iskolai osztályzatoknak megfelelően. A megkérdezett munkavállalók válaszai nagyon eltérően alakultak az egyes tényezőket vizsgálva.

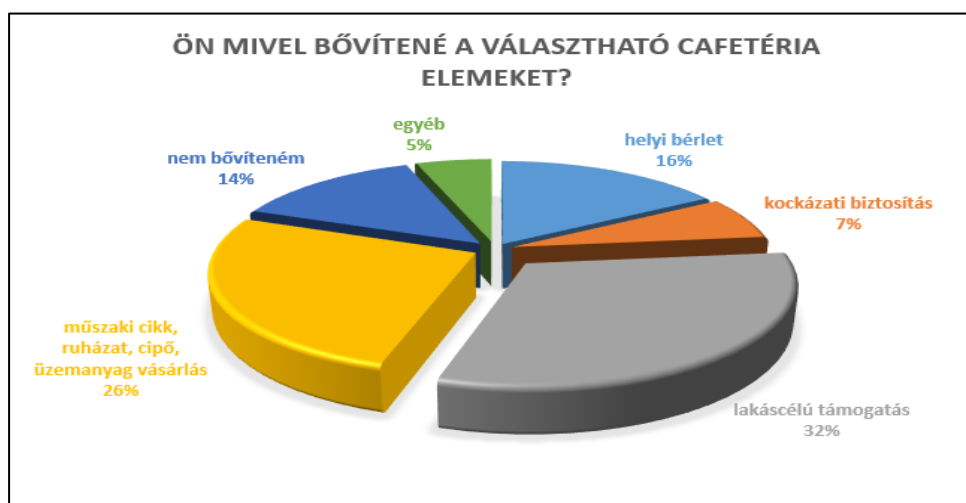
A legnagyobb elégedettség az elfogadóhelyek rugalmasságát illeti a dolgozók körében. Nagy elégedettségnek örvend a tájékoztatás minősége is, tehát a Kormányhivatal dolgozói elégedettek a Bérgazdálkodási Osztály nyújtotta tájékoztatással. Fontos a megfelelő tájékoztatás a gördülékeny nyilatkozatadás és a cafeteria rendszer hatékony működtetése szempontjából, ami a Hivatalnál - a kérdőív eredménye alapján - kifejezetten működőképesnek értékelhető.

A cafeteria éves 200.000 Ft-os keretösszege nem örvendett nagy népszerűségnek a dolgozók körében, ezzel a tényezővel voltak a legelégedetlenebbek. Ennek oka az is lehet, hogy a vállalatoknál dolgozók cafeteria juttatásai akár magasabbak is lehetnek, hiszen a vállalati szférában a munkáltató eldöntheti a vállalat kiadási terhelhetőségét figyelembe véve, hogy mekkora összeget ad évente a dolgozóinak. Erre a költségvetési szerveknél nincs lehetőség, hiszen a keretösszeg a központi költségvetési törvényben kerül meghatározásra.

Az elfogadóhelyek száma és a cafeteria rendszer eseteiben összességében elégedett válaszok érkeztek.

5. kérdéskör: A cafeteria elemek bővítési lehetőségei

23. ábra: Cafeteria elemek bővítése

Forrás: a kérdőív eredménye alapján saját szerkesztés

A legtöbb munkavállaló, pontosan 32 %-uk, a lakáscélú támogatással bővítené a választható elemek körét (23. ábra). Ezen kívül a műszaki cikket és a helyi bérletet is szívesen választanák a munkavállalók, ha lenne rá lehetőség.

Kérdőívem eredményei alapján három hipotézisemet fogadtam el (8. táblázat), mert a jövedelmi helyzet meghatározó volt abban, hogy mely cafeteria elemet választották az alkalmazottak, az alacsonyabb jövedelműek az Erzsébet-utalványt, a magasabb jövedelmi kategóriákba tartozók a SZÉP kártyát (H1 igazolódott), egyértelműen kiemelhető volt az Erzsébet-utalvány, mint legnépszerűbb cafeteria elem (H3 igazolódott), továbbá az alkalmazottak a Kormányhivatalnál összességében jónak értékelték (5 fokozatú Likert skálán átlagosan 3,8 pont) a cafeteria rendszer működését (H4 igazolódott). Feltevéseim közül egyedül a második nem igazolódott, mert az alkalmazottak – néhány %-os eltéréssel – ugyanazon elemeket választották nyilatkozataikban 2015-ben is, mint egy évet megelőzően (H2 nem igazolódott).

8. táblázat: A hipotézisvizsgálat eredményeinek összefoglaló táblázata

Hipotézis	Elfogadás/elvetés
H1: A jövedelmi viszonyok és a választott cafeteria elemek között összefüggés mutatható ki.	✓
H2: Az elmúlt évi (2014) és az idej nyilatkozatok (2015) jelentősen eltérnek egymástól.	X
H3: A cafeteria elemek közül egyértelműen kijelölhető a legnépszerűbb elem.	✓
H4: A kialakított rendszerrel az alkalmazottak elégedettek.	✓

Forrás: a kérdőív eredményei alapján saját szerkesztés

Összegzés, javaslat

A szakdolgozatom célja egyrészt az volt, hogy a Somogy Megyei Kormányhivatalon keresztül bemutassam egy jól működő cafeteria rendszer mintáját, és azt, hogy mennyi munkával jár egy ilyen rendszer kialakítása, működtetése, fejlesztése és fenntartása.

A Hivatal Bérgazdálkodási Osztályán dolgozó cafeteria szakértőknek kiteszi a teljes heti munkaidejüket a rendszerrel kapcsolatos feladatok elvégzése, úgy-mint például az utalványok megrendelése, kiosztása, a SZÉP kártya online feltöltése, a nyilatkozatok ellenőrzése, az újonnan belépett dolgozók lenyilatkoztatása, és számos további feladat, ami hozzájárul a gördülékeny és hatékony adminisztrációhoz.

Másrészt a célkitűzésem az volt, hogy primer kutatáson keresztül felmérjem a Hivatalnál dolgozók elégedettségét, véleményét a rendszerrel kapcsolatban. Meg szerettem volna tudni, hogy min változtatnának a dolgozók, ha lenne rá lehetőségük, vagy milyen további cafeteria elemeket választanának a béren kívüli juttatások csoportjába tartozó elemeken kívül. A kutatás eredménye világosan bemutatta, hogy a dolgozók elégedettek a kialakított rendszerrel, a tájékoztatás minőségével, a felhasználás lehetőségeivel. Többségük két tényezőt változtatna: a cafeteria éves keretösszegén és a választható elemek listáján, azaz szívesen vennék azt, hogy ha a közigazgatásban is olyan keretösszeg és széleskörű paletta állna rendelkezésre, mint a versenyszférában. A legtöbb dolgozó igényelné például a lakáscélú támogatást vagy a műszaki cikkek vásárlási lehetőségét, ha lenne rá lehetőség. Kutatásom során összefüggést találtam a jövedelmi helyzet és a választási motivációk között, ugyanis az alacsony jövedelműek a cafeteria keretében inkább alapszükségleti igényeiket elégítik ki, ezért inkább Erzsébet-utalványt igényelnek közszükségleti cikkek vásárlására, és csak a tehetősebb alkalmazottaknak adott a lehetőség szabadidős, szórakozási célra fordítani illetményük cafeteria rendszerből adódó kiegészítését. Ez az oka annak is, hogy a legnépszerűbb cafeteria elem az Erzsébet-utalvány a Hivatalnál, ugyanis az alkalmazottak közel felének a havi nettó jövedelme 101-150 ezer Ft közé esik, és 13-an még kevesebbet is keresnek havonta 100 ezer Ft-nál.

A dolgozói elégedettséggel, és a vizsgált két év választásának változatlanásával összefüggésben megjegyezném, hogy az eredmények nem feltétlenül tükrözik hűen az elégedettség hátterét. A jelenlegi rendszerrel szembeni elfogadás adódhat abból is, hogy mivel a cafeteria elemekhez kapcsolódó opciós lehetőség nem változott, az

alkalmazottak nem tudtak igazán az elmúlt évi gyakorlatnál jobb összetételt 2015-ben sem kialakítani.

Céljaim közé tartozott továbbá, hogy bebizonyítsam hónapokon át tartó kutatásommal azt a felvetést, hogy a cafeteria juttatást igenis jó kapni, és megéri adni is. Felvetésem a szakdolgozat megírását követően azonban már csak részben állja meg a helyét. A Somogy Megyei Kormányhivatalt vizsgálva egyrészt a hipotézisem be is bizonyosodott, hiszen a munkavállalók pluszjuttatásokra tesznek szert havonta, amit széleskörű szolgáltatásokra tudnak elkölteni, elmehetnek nyaralni, pihenhetnek, üdülhetnek családjukkal a SZÉP szálláshely kártya segítségével vagy éttermi szolgáltatást vehetnek igénybe a SZÉP vendéglátás kártyát felhasználva, akár az iskolakezdési támogatás igénylésével gyermekeik beiskolázását megkönnyíthetik, vagy mint többségük teszi, kiegészítheti a havi élelmiszervásárlásra rendelkezésre álló költségvetést. Felvetésemet egyben cáfolni is tudom, ami abból adódik, hogy a gazdasági szférához képest alul marad az éves keretösszeg a hivatali szervezeteknél. A költségvetési szervek csak a költségvetési törvényben meghatározott keret szerint gazdálkodhatnak, ami 2015-ben évi bruttó 200.000 Ft. Ehhez képest a versenyszférában, csak a kedvezményes adózású elemeknek meghatározott a keretösszegük (450.000 Ft SZÉP juttatásokkal együtt), de ezt a keretet is túl lehet lépni. Igaz így a meghaladó rész már egyes meghatározott juttatási elemeknek minősül, amely magasabb közterhet jelent a versenyszférában. Mindazonáltal nincs garancia, hogy a versenyszférában működő vállalkozás bevállalja a közteher növekedését, ugyanakkor megvan a szabadság a szabad döntésre és nincs korlátozás a gazdálkodási keretre vonatkozóan. A rendszer működtetéséhez több törvényi szabályozáshoz kell alkalmazkodnia a Hivatalnak, úgy, mint az Szja tv-hez, a Kttv. törvényhez és számos más rendelethez is.

Véleményem szerint a jövőre nézve célszerű lenne a döntéshozóknak felülvizsgálni, a lakáscélú támogatás választási lehetőségének biztosítását a közigazgatási szerveknél is, mert ez által a munkavállalók bátrabban vennének fel lakáscélú hitelt, lakásvásárlásra, lakásbővítésre vagy akár felújításra, biztosabbnak látnák a hitel törlesztését és esély lenne arra, hogy jobban fellendüljön Magyarországon az építőipar és az ingatlanpiac is. Úgy gondolom, hogy célszerű lenne, ha az adómentes juttatások közül is választhatnának a költségvetési szerveknél dolgozó munkavállalók. Ennek hatására sokkal motiváltabbá tudnának válni és kiterjedtebb elemek közül választhatnának.

A legnagyobb motivációt viszont az éves keretösszeg emelése adná a dolgozóknak, tehát ha a juttatások összege közelíthetne a versenyszférában dolgozókéhoz, akkor közsféra még inkább egy biztos, élhető munkahellyé válna.

Összességében a cafeteria juttatásokkal kapcsolatban azt gondolom, hogy segítség a munkáltatóknak, a munkavállalóknak és a gazdaságnak egyaránt. Adni és kapni jó a jelenben és remélhetőleg a jövőben is.

Irodalomjegyzék

Hivatkozott szakkönyvek, folyóiratok listája:

1. Bakacsi Gyula- Bokor Attila- Császár Csaba- Gelei András-Kováts Klaudia-Takács Sándor: Stratégiai Emberi Erőforrás Menedzsment (Akadémia Kiadó Zrt. Budapest, 2006)
2. Fata László: Cafeteria Kalauz, Nélkülözhetetlen alapelvek a hosszú távon sikeres béren kívüli juttatási rendszerhez (Cafeteria Trend Kft. Nagykanizsa, 2012)
3. Bussines Next-Vállalkozásirányítás a gyakorlatban 1.évfolyam/ 2015.01.szám
4. Budapest Managment Rewiew-Vezetéstudomány, XLVI. évfolyam 2013.1.szám (Budapesti Corvinus Egyetem havi szakfolyóirata)
5. Lepsényi Mária- Cafeteria-Béren kívüli juttatások (Adózási kézikönyvek, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., 2010)
6. Adó és Pénzügyi sz. -adó-az EAKER szabályai, XXIX. évfolyam 2015/4-5. szám
7. Poór József (és mások): Rugalmas ösztönzés rugalmas juttatások, (KJK Kerszöv , Budapest ,2005)
8. HVG Adókülönszám 2014
9. HVG Adókülönszám 2015
10. Dr. Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai Tanácsok, tippek trükkök (nem csak szakdolgozat – íróknak) Perfejt kiadó, 2011

Internetjegyzék:

1. www.ektf.hu/~juhasz.istvan/berezes/8_cafeteria.ppt
A letöltés időpontja: 2015.03.08
2. <http://www.hrportal.hu/hr/fokuszban-a-cafeteria-rendszer-bevezetese-%28ii%29-20060522.html>
A letöltés időpontja: 2015.03.18
3. http://magyaryprogram.kormany.hu/akadalymentes/download/2/51/90000/0_1_20120331_A_Kttv_magyarazata_AROP225_online.pdf

- A letöltés időpontja: 2015.03.16
4. <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy/szervezet>
A letöltés időpontja: 2015.04.11
  5. <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/somogy/kormany megbizott>
A letöltés időpontja: 2015.04.11
  6. <http://www.cafeteriatrend.hu/ck2015.pdf>
A letöltés időpontja: 2015.03.01
  7. <http://erzsebetutalvany.hu/contents/20,Jogszab%C3%A1lyi+h%C3%A1tt%C3%A9r>
A letöltés időpontja: 2015.03.15
  8. http://info.c1c.hu/cafeteria_juttatasok_2015_hu.aspx
A letöltés időpontja: 2015.03.20
  9. https://cafeteria.erzsebetutalvany.hu/docs/Cafeteriaszofver_hasznalati_utmutato.pdf
A letöltés időpontja: 2015.04.10
  10. http://hu.sodexo.com/huhu/Images/Sodexo_Cafeteria_praktikak_II_tcm108-590651.pdf
A letöltés időpontja: 2015.03.26
  11. http://kitekinto.hu/gephaz/2013/11/20/bonyolult_nyilvantartasok_helyett_-_cafeteria_szoftver/#.VSAN6vysW-0
A letöltés időpontja: 2015.04.02
  12. http://www.mfor.hu/cikkek/Kenyelmes_es_nepszeru_Tovabbra_is_kedvezo_a_SZEP_kartya_.html
A letöltés időpontja: 2015.04.05
  13. http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/a-10-legfontosabb-adovaltozas-januartol/
A letöltés időpontja: 2015.04.05
  14. <http://www.azenzem.hu/cikkek/ezek-lesznek-az-iden-a-cafeteria-sztarjai/2300/>
A letöltés időpontja: 2015.04.04
  15. http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/cafeteria_2015_kiderult_kik_jartak_a_legjobban.593112.html
A letöltés időpontja: 2015.03.31
  16. <http://officina.hu/gazdasag/39-erzsebet-utalvany>

A letöltés időpontja: 2015.04.06

17. http://cafeteria.blog.hu/2015/02/26/csucson_az_adokedvezmeny

A letöltés időpontja: 2015.04.05

18. <http://www.ritmus.hu/cikk/124/>

A letöltés időpontja: 2015.05.09

19. <http://mediapedia.hu/kvantitativ-kutatasi-modszer>

A letöltés időpontja: 2015.05.09

20. <http://mediapedia.hu/kvalitativ-kutatasi-modszer>

A letöltés időpontja: 2015.05.09

Felhasznált jogszabályok:

1. 2011. évi CXCV. törvény a közszolgálati tisztviselőkről
2. 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
3. 2014. évi C törvény Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről
4. Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény
5. 15/2014. (IV. 3.) NGM rendelet az adómentes munkáltatói lakáscélú támogatás folyósításának szabályairól
6. 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről

Egyéb forrás:

1. Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria Szabályzata
2. Somogy Megyei Kormányhivatal Cafeteria nyilatkozatok kitöltésével kapcsolatos tájékoztatása

Ábrajegyzék

1. ábra: Cafeteria rendszer fejlesztésének és működtetésének folyamata	6
2. ábra: A cafeteria rendszer típusai.....	7
3. ábra: A rendszer bevezetéséhez kapcsolódó projektterv elemei.....	10
4. ábra: A munkáltató által nyújtható juttatások adóvonzat szerinti csoportosítása	15
5. ábra: Adómentesen adható biztosítási termékek 2015-ben.....	17
6. ábra: Az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. cafeteria szoftverének online felülete.....	34
7. ábra: A rendszerbe való belépés kétféle lehetősége.....	35
8. ábra: A munkáltatói funkciói a cafeteria szoftverben	36
9. ábra: A munkavállaló funkciói a cafeteria szoftverben	41
10. ábra: A munkavállalói tájékoztató javasolt tartalmi eleme.....	43
11. ábra: A cafeteria rendszerhez kapcsolódó kommunikációs eszközök	45
12. ábra: A munkavállalók nyilatkoztatásának módszerei.....	48
13. ábra: Az elektronikus nyilatkozattétel előnyei.....	49
14. ábra: Felmérés a leggyakoribb cafeteria elemekből	52
15. ábra: Alapvető kutatási módszerek a piaccgazdaságban	55
16. ábra: Nemek szerinti megoszlás	57
17. ábra: Családi állapot.....	58
18. ábra: A válaszadók beosztása	59
19. ábra: A munkavállalók havi nettó bérének megoszlása.....	59
20. ábra: Választott cafeteria elemek 2014-ben.....	60
21. ábra: Választott cafeteria elemek 2015-ben.....	61
22. ábra: Ön mennyire elégedett?	62
23. ábra: Cafeteria elemek bővítése	63

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Az adómentes juttatások elemeinek igénybe vehető kerete 2015-ben.....	16
2. táblázat: A kétgyermekes munkavállaló választott cafeteria elemeit tartalmazó táblázat.....	26
3. táblázat: A Somogy Megyei Kormányhivatal egy munkavállalójának cafeteria nyilatkozata.....	30
4. táblázat: A Somogy Megyei Kormányhivatal egy másik munkavállalójának cafeteria nyilatkozata.....	31
5. táblázat: A Somogy Megyei Kormányhivatalnál választható cafeteria elemek 2015- évben.....	32
6. táblázat: Utalvány fajtái 2015-ben.....	53
7. táblázat: Az elemek népszerűsége 2014, 2015	62
8. táblázat: A hipotézisvizsgálat eredményeinek összefoglaló táblázata.....	64

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

Nyilatkozat minta a Somogy Megyei Kormányhivatalnál 2015-ben

Nyilatkozat a 2015 évben választható béren kívüli juttatások felhasználásáról

Alulírott, beosztás: , AZONOSÍTÓ JEL: , mint a(z) Somogy Megyei Kormányhivatal munkavállalója kijelentem, hogy a felsorolt választható juttatási elemek közül a fenti időszakra az alábbiakat kívánom igénybe venni.

	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Össz. nettó	Össz. bruttó
SZÉP Kártya vendéglátás	6282	6282	6282	6282	6282	6282	6282	6282	6282	6282	6282	6281	75383	102295
Egészségpénztár	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	6000	72000	97704
Összesen													147383	199999

Kijelentem, hogy a Somogy Megyei Kormányhivatal "Béren kívüli juttatások"-ról szóló, hatályos szabályzatát és a fenti juttatások felhasználásának szabályait megismertem, megértettem és az abban foglaltakat elfogadom, ezek megtartásáért felelősséget vállalok.

Kelt: ..... 2015. 04. 10. ....

Munkavállaló

Munkáltató részéről jóváhagyta: .....

Munkáltató

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal

2. számú melléklet

Nyilatkozat minta a Somogy Megyei Kormányhivatalnál 2015-ben

Nyilatkozat a 2015 évben választható béren kívüli juttatások felhasználásáról

Alulírott, beosztás: , AZONOSÍTÓ JEL: , mint a(z) Somogy Megyei Kormányhivatal munkavállalója kijelentem, hogy a felsorolt választható juttatási elemek közül a fenti időszakra az alábbiakat kívánom igénybe venni.

	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Össz. nettó	Össz. bruttó
Élekezési Erzsébet-utalvány	7000	7000	7000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	8000	93000	126201
SZÉP Kártya vendéglátás	4000	4000	4000	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3000	3000	3000	42000	56994
SZÉP Kártya szabadidő	4000	4000	4383	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12383	16804
Összesen													147383	199999

Kijelentem, hogy a Somogy Megyei Kormányhivatal "Béren kívüli juttatások"-ról szóló, hatályos szabályzatát és a fenti juttatások felhasználásának szabályait megismertem, megértettem és az abban foglaltakat elfogadom, ezek megtartásáért felelősséget vállalok.

Kelt: ..... 2015. 04. 10. ....

Munkavállaló

Munkáltató részéről jóváhagyta: .....

Munkáltató

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal

3. számú melléklet

Nyilatkozat minta a Széchenyi Pihenő Kártya igénybevételéhez a Somogy Megyei Kormányhivatalnál

Nyilatkozat a béren kívüli juttatások igénybevételéhez - 2015

Név: ..... Adóazonosító: .....

Lakcím: .....

Széchenyi Pihenő Kártya igénybevételéhez

Kijelentem, hogy a 2015. évben a mai napig SZÉP Kártya vendéglátás alszámlára utalt támogatásban:

Nem részesültem ..... A következők szerint részesültem:

A juttatás értéke:.....
A juttatás dátuma:.....

Kelt:.....

.....
Munkáltató

.....
Munkavállaló

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal

4. számú melléklet

Nyilatkozat minta az önkéntes pénztári hozzájárulással kapcsolatban

Nyilatkozat a béren kívüli juttatások igénybevételéhez - 2015

Név: ..... Adóazonosító: .....

Lakcím: .....

Egészségpénztár

Nyilatkozom, hogy más juttatótól jelen nyilatkozatom érvényességi ideje alatt nem részesülök önkéntes pénztári hozzájárulásban.

Az alábbi hónapokra részesülök más juttatótól pénztári hozzájárulásban:
.....

Kelt:.....

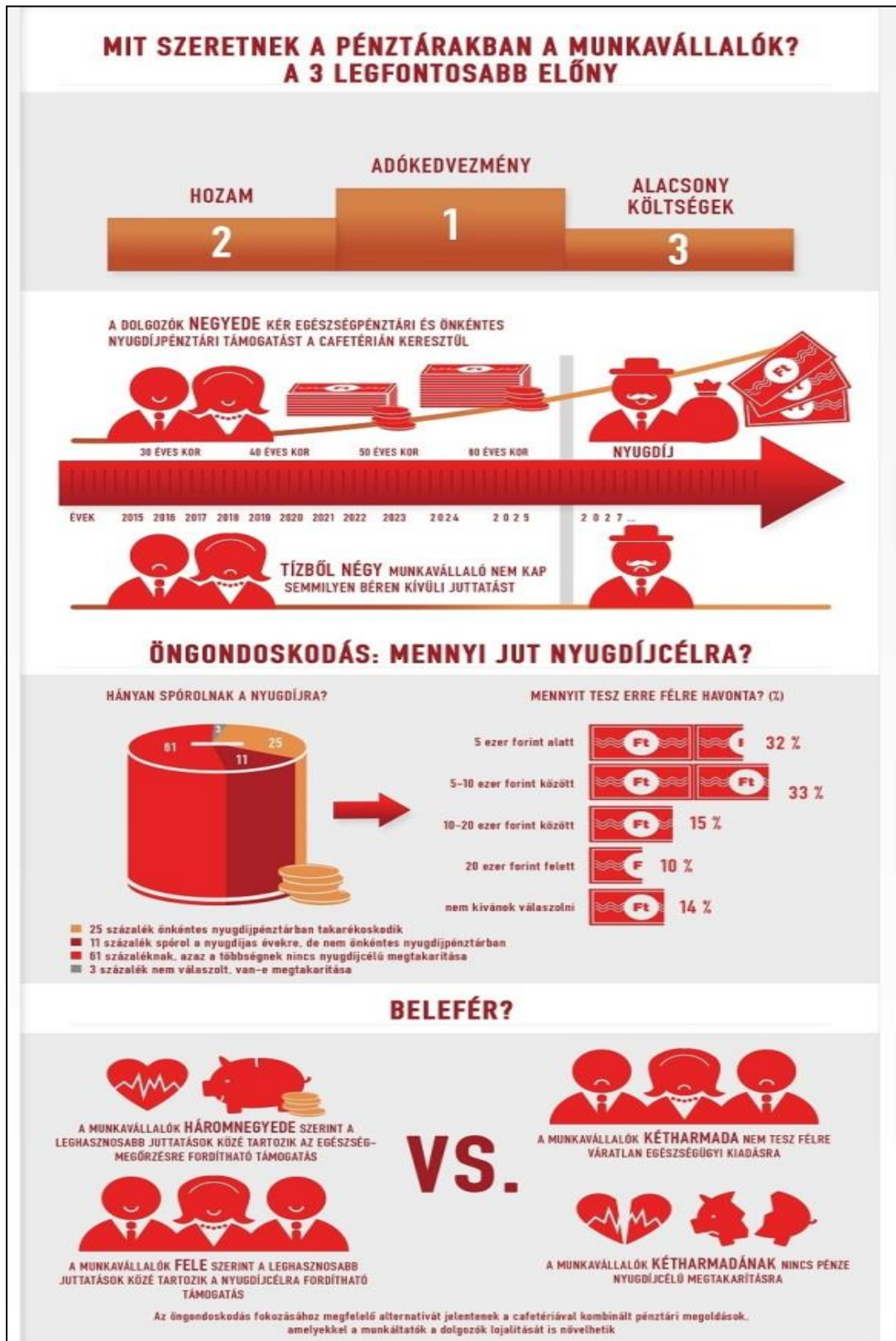
.....
Munkáltató

.....
Munkavállaló

Forrás: Somogy Megyei Kormányhivatal

5. számú melléklet

Öngondoskodás a cafeteria piacon

Forrás: Stabilitás Pénztárszövetség

6. számú melléklet

Felmérés a cafeteria rendszer választható elemeiről

Kedves Kitöltő!

Ráncsik Réka vagyok, a Budapesti Gazdasági Főiskola Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg végzős, közszolgálati hallgatója. Szakdolgozatom elkészítéséhez szeretném a segítségét kérni, melyben a Somogy Megyei Kormányhivatal cafeteria rendszerét vizsgálom. A kérdőív kitöltése anonim, mindössze pár percet vesz igénybe.

Köszönöm, hogy válaszaival Ön is hozzájárul a szakdolgozatom sikeres elkészítéséhez!

1. Ön Neme:

- Férfi
- Nő

2. Életkora:...

3. Lakóhelye:

- Város
- Kisváros
- Falu
- Község
- Tanya

4. Az Ön beosztása:

- Felsővezető
- Középvezető
- Egyéb szellemi alkalmazott
- Fizikai alkalmazott

5. Családi állapot:

- Házas
- Egyedülálló
- Elvált
- Özvegy
- Élettársi kapcsolat

6. Közös háztartásban élők száma:...

7. Az Ön nettó jövedelmi viszonya havonta

- 100 ezer Ft alatti
- 101-150 ezer Ft
- 151-200 ezer Ft
- 201-250 ezer Ft
- 251-300 ezer Ft
- 300 ezer Ft feletti

8. Az Ön által választott cafeteria elemek 2014-ben

- Erzsébet-utalvány
- Széchenyi Pihenő Kártya-vendéglátás alszámla
- Széchenyi Pihenő Kártya-szálláshely alszámla
- Széchenyi Pihenő Kártya-szabadidő alszámla
- Iskolakezdési támogatás
- Önkéntes Nyugdíjpénztár
- Önkéntes Egészségpénztár

9. Az Ön által választott cafeteria elemek 2015-ben

- Erzsébet-utalvány
- Széchenyi Pihenő Kártya-vendéglátás alszámla
- Széchenyi Pihenő Kártya-szálláshely alszámla
- Széchenyi Pihenő Kártya-szabadidő alszámla
- Iskolakezdési támogatás
- Önkéntes Nyugdíjpénztár
- Önkéntes Egészségpénztár

10. Ön mennyire volt elégedett a 2014-ben választott cafeteria juttatásaival?

Egyáltalán
nem   1   2   3   4   5   Teljes mértékben

11. Kérem, értékelje 1-től 5-ig terjedő skálán az iskolai osztályzatokhoz hasonlóan mennyire elégedett az alábbi tényezőkkel!(1 - elégedetlen, 5 - kiemelten elégedett)

A cafeteria rendszerével	1	2	3	4	5
A cafeteria rendszerrel kapcsolatos tájékoztatás minőségével	1	2	3	4	5
Az elfogadóhelyek rugalmasságával	1	2	3	4	5
az elfogadóhelyek számával	1	2	3	4	5
A cafeteriaként kapott juttatások évi bruttó 200.000 Ft keretösszegével	1	2	3	4	5

12. **Ön változtatna valamit a cafeteria jelenlegi rendszerén?**

13. **Körülbelül hány %-os kiesést jelentett Önnek a cafeteria keret csökkentése?**

.....%

14. **Ön mivel bővítené a cafeteria elemeket?**

- helyi bérlet
- kockázati biztosítás
- lakáscélú támogatás
- műszaki cikk, ruházat, cipő, üzemanyag vásárlás
- nem bővíteném
- egyéb

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Ráncsik Réka büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Zalaegerszeg, 2015. május 19.

____Ráncsik Réka sk.____
hallgató aláírása

7. sz. melléklet: szakdolgozat összefoglalása

GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

H-8900 Zalaegerszeg, Gasparich u. 18/A.
Tel.: +36 (92) 509-900 * Fax: +36 (92) 509-930

ÖSSZEFOGLALÁS (benyújtandó két példányban)

A cafeteria rendszer bevezetésének és nyilvántartásának folyamata a Somogy Megyei Kormányhivatal példáján keresztül
szakdolgozat címe

Ráncsik Réka
Közszolgálati alapszak
Hallgató neve
tagozat/csoport/szak/szakirány

A szakdolgozatom témájának kiválasztása előtt fontos szempontnak találtam, hogy egy olyan témára essen a választásom, ami napjainkban elterjedt és befolyásolja a körülöttem élők jövedelmi viszonyait. Számomra a téma aktualitását az adta, hogy volt szerencsém találkozni egy cafeteria szakértővel, aki betekintést mutatott nekem a téma rejtelseibe. A cafeteria rendszer működését a Somogy Megyei Kormányhivatal példáján keresztül mutattam be, ahol primer kutatást is készítettem kérdőív formájában.

A következőkben tömören bemutatom a dolgozatom tartalmát.

A béren kívüli juttatások szervezeten belüli szabályozásának rugalmas eszköze a cafeteria. A cafeteria megnevezés a nemzetközi kávéház szóból ered. Ez az elnevezés tulajdonképpen arra utal, hogy a rendelkezésre álló keretösszegeből a munkavállalók saját igényeiknek megfelelően választhatnak, annak alapján, mely cafeteria elemek illeszkednek legjobban a saját fogyasztási szokásaikhoz, életkorukhoz, hétköznapjaikhoz vagy akár a családi állapotukhoz.

A cafeteria juttatás szabályozását a közalkalmazottakra és köztisztviselőkre a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 151.§-a biztosítja. Emellett figyelemmel kell kísérni az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény, valamint az Szja tv. háttéri szabályozását is.

A köztisztviselők cafeteria juttatásának éves keretösszege nem lehet kevesebb az alapilletmény ötszörösénél, azaz $38.650 \times 5 = 193.250$ Ft-nál. A költségvetési szervek által foglalkoztatottak éves cafeteria keretösszege a 2015. évi központi költségvetésről szóló 2014.évi C. törvény alapján bruttó 200.000 Ft. A munkáltató kötelezettségét képező közteher megfizetésére az éves cafeteria juttatás összege biztosít fedezetet. A közterhek vonatkozásában 3 kategóriába sorolhatóak a választható juttatási emelek:

- Adómentes juttatások (nincsen adóvonzatuk, például sport és kultúra utalvány)
- Béren kívüli juttatások (35,7%-os közteher, például SZÉP kártya, Erzsébet-utalvány)
- Egyes meghatározott juttatások (51,17 %-os közteher, ha a keretszabályok túllépésre kerülnek, akkor az érintett elemek már egyes juttatási elemeknek számítanak.)

A Somogy Megyei Kormányhivatalnál kizárólag a kedvezményes adózású juttatások közül lehet választani, így a választható cafeteria elemek 2015-ben az alábbiak voltak: Önkéntes Egészségpénztár, Önkéntes Nyugdíjpénztár, Erzsébet-utalvány, SZÉP vendéglátás alszámla, SZÉP szálláshely alszámla, SZÉP szabadidő alszámla, Iskolakezdési támogatás.

Az cafeteria elemek közötti választást nyilatkozásnak nevezzük. A Hivatalnál minden munkavállalónak online felületen a cafeteria szoftver használatával kell nyilatkoznia arról, hogy mely juttatási elemet szeretné igénybe venni. A szoftverrel zajló nyilatkozás napjainkban a legelterjedtebb nyilatkoztatási módszernek minősül.

Az elektronikus nyilatkoztatás egy olyan rendszer, amely hatékonyan segíti és egyszerűsíti a munkáltatók feladatait. A béren kívüli juttatásokra való igény növekedése miatt széleskörű munkát von maga után az adminisztráció, ezért praktikus megoldás valamilyen szoftver alkalmazása.

A Somogy Megyei Kormányhivatalnál a Bérgazdálkodási Osztályon cafeteria ügyintézők végzik el a szakterülettel kapcsolatos feladatokat, valamint az adminisztrációt. Helyben történik a nyilatkozatok kezelése, az utalványok megrendelése, az utalványok kiosztása, a Magyar Államkincstárnak történő adatszolgáltatás a SZÉP kártya online feltöltése, nyilatkozatok ellenőrzése és minden egyéb speciális feladat, ami hozzájárul a gördülékeny és hatékony adminisztrációhoz

A Hivatalnál primer kutatást végeztem kérdőív formájában, azért hogy, felmérjem a Hivatalnál dolgozók elégedettségét, véleményét a rendszerrel kapcsolatban. Meg szerettem volna tudni, hogy min változtatnának a dolgozók, ha lenne rá lehetőségük, vagy milyen

további cafeteria elemeket választanának a béren kívüli juttatások csoportjába tartozó elemeken kívül. A kutatás eredménye világosan bemutatta, hogy a dolgozók elégedettek a kialakított rendszerrel, a tájékoztatás minőségével, a felhasználás lehetőségeivel. Többségük két tényezőt változtatna: a cafeteria éves keretösszégén és a választható elemek listáján, azaz szívesen vennék azt, hogy ha a közigazgatásban is olyan keretösszeg és széleskörű paletta állna rendelkezésre, mint a versenyszférában. A legtöbb dolgozó igényelné például a lakáscélú támogatást vagy a műszaki cikkek vásárlási lehetőségét, ha lenne rá lehetőség. Kutatásom során összefüggést találtam a jövedelmi helyzet és a választási motivációk között, ugyanis az alacsony jövedelműek a cafeteria keretében inkább alapszükségleti igényeiket elégítik ki, ezért inkább Erzsébet-utalványt igényelnek közszükségleti cikkek vásárlására, és csak a tehetősebb alkalmazottaknak adott a lehetőség szabadidős, szórakozási célra fordítani illetményük cafeteria rendszerből adódó kiegészítését. Ez az oka annak is, hogy a legnépszerűbb cafeteria elem az Erzsébet-utalvány a Hivatalnál, ugyanis az alkalmazottak közel felének a havi nettó jövedelme 101-150 ezer Ft közé esik. A dolgozói elégedettséggel, és a vizsgált két év választásának változatlanságával összefüggésben megjegyezném, hogy az eredmények nem feltétlenül tükrözik hűen az elégedettség hátterét. A jelenlegi rendszerrel szembeni elfogadás adódhat abból is, hogy mivel a cafeteria elemekhez kapcsolódó opciós lehetőség nem változott, az alkalmazottak nem tudtak igazán az elmúlt évi gyakorlatnál jobb összetételt 2015-ben sem kialakítani.

Véleményem szerint a jövőre nézve célszerű lenne a döntéshozóknak felülvizsgálni, a lakáscélú támogatás választási lehetőségének biztosítását a közigazgatási szerveknél is, mert ez által a munkavállalók bátrabban vennének fel lakáscélú hitelt, lakásvásárlásra, lakásbővítésre vagy akár felújításra, biztosabbnak látnák a hitel törlesztését és esély lenne arra, hogy jobban fellendüljön Magyarországon az építőipar és az ingatlanpiac.

Úgy gondolom, hogy célszerű lenne, ha az adómentes juttatások közül is választhatnának a költségvetési szerveknél dolgozó munkavállalók. Ennek hatására sokkal motiváltabbá tudnának válni és kiterjedtebb elemek közül választhatnának.

A legnagyobb motivációt viszont az éves keretösszeg emelése adná a dolgozóknak, tehát ha a juttatások összege közelíthetne a versenyszférában dolgozókéhoz, akkor közszféra még inkább egy biztos, élhető munkahellyé válna.

Összességében a cafeteria juttatásokkal kapcsolatban azt gondolom, hogy segítség a munkáltatóknak, a munkavállalóknak és a gazdaságnak egyaránt. Adni és kapni jó a jelenben és remélhetőleg a jövőben is.